

att på grund av för Styrelsen företedda skriftliga aktstycken i ett givet fall avgöra, huruvida »den rätta eller idiopatiska» fallandesoten föreligger. Största svårigheten ligger oftast däruti, att den betygsgevande läkaren icke varit i tillfälle att själv iakttaga ett anfall hos den, för vilken intyget utfärdas, och att konstatera, att det är av epileptisk art, utan måste grunda sin uppfattning på de mer eller mindre tillförlitliga uppgifter, som han kunnat inhämta. För att icke äventyra ett misstag, har därför Medicinalstyrelsen vanligen nödgats inskränka det slutliga yttrandet till en förklaring, att det icke är styrkt att vederbörande är behäftad med den rätta fallandesoten.

Ehuru styrelsen alltså för sin del är tveksam, huruvida lagbestämmelse om fallandesot såsom äktenskapshinder verkligen medför det gagn, som därmed avsetts, anser Styrelsen sig likväl, då blotta befintligheten av stadgande härom, vilket i vårt land sedan länge ingått i allmänna rättsmedvetandet, lär kunna hindra ett och annat äktenskap, vars ingående uppenbarligen skulle vara ur ras-hygienisk synpunkt olämpligt, icke böra avstyrka, att bestämmelse i sådant hänseende nu utfärdas, och får Styrelsen vid de av fakulteten föreslagna lagstadgandena allenast erinra, att då i många fall inre och yttre orsaker samverka till uppkomsten av epilepsi, men blott den allenast av yttre orsaker härrörande epilepsien lär kunna anses uti ifrågavarande avseende oskadlig, orden »fallandesot, som icke är betingad av yttre orsaker», där de förekomma, böra utbytas mot orden »fallandesot, som icke är betingad allenast av yttre orsaker».

Vidkommande förslaget att *föret genomgången sinnessjukdom* skall stadgas som äktenskapshinder, i det fall att sjukdomen icke varit betingad av yttre orsaker, kan Styrelsen icke heller undgå att framlägga sina betänkligheter mot det samma.

Liksom i fråga om epilepsi skulle det säkerligen i alltför många fall möta mycket stora svårigheter att utreda, huruvida sjukdomen varit beroende på inre eller yttre orsaker eller på samverkan av båda, och huruvida ett på avkomman överförbart sjukligt anlag förefunnes eller icke. Svårigheterna avhjälpas nog ej genom att, såsom föreslagits, ett av Medicinalstyrelsen fastställt formulär för läkarintyget komme till användning. Styrelsen fruktar, att svårigheterna ändock esomoftast skulle visa sig oöverkomliga, och följden bleve, att saken lämnades obestyrt; men härigenom skulle lagstadgandets ändamål förfelas.

Det bör icke heller förbises, att hithörande frågor äro av synnerligen grannliga natur. Vidare torde böra framhållas, att den särställning inom samhället, som allmänheten med eller utan fog låter en av sinnessjukdom drabbad person även efter avlupen sjukdom intaga, skulle med tillämpning av den nu föreslagna lagen bliva ännu mera utpräglad, ett förhållande, som ej kan sägas vara med humanitet förenligt. Det lär överhuvud kunna ifrågasättas, huruvida man under några förhållanden kan med tillräckligt fog genom lag förbjuda en frisk person att ingå äktenskap.

På de anförda grunderna och med stöd af hvad som anförts af professor Gadelius vid Svenska läkaresällskapets sammanträde den 18 oktober 1910 håller Medicinalstyrelsen före, att det för närvarande icke torde vara skäl att i lagstiftningen »förut genomgången sinnessjukdom» införes såsom äktenskapshinder eller såsom återgångsgrund.

Den af Uppsala medicinska fakultet å sidan 35 gjorda sammanfattning angående sinnessjukdom som äktenskapshinder bör alltså enligt Medicinalstyrelsens mening hafva följande lydelse:

1) att förhandenvarande sinnessjukdom och sinnesslöhet samt svårare själslyte eller sedlig defekt, hvaraf synnerligt stor fara för efterkommandes andliga utveckling måste förutses, må stadgas såsom äktenskapshinder;

2) att dispens från detta hinder likväl må kunna meddelas under likartade förutsättningar och med samma begränsning, som förut är föreslaget med avseende på fallandesot;

3) att den, som på skäliga grunder måste misstänkas vara behäftad med sinnessjukdom, sinnesslöhet eller annan psykisk abnormitet af i punkt 1) angivet slag, samt den, som varit sakfällid för svårare brott, för upprepade förbrytelser eller dömd för lösdriveri, icke får gifta sig utan företeende av läkarbetyg, godkänt av Medicinalstyrelsen, av innehåll, att han icke måste anses vara behäftad med sådan sjukdom, utvecklingshämning eller abnormitet på själslivets område, som utgör äktenskapshinder.

Mot fakultetens övriga förslag har Medicinalstyrelsen för sin del intet att erinra utan får återöppna dem såsom eget yttrande.

I detta sammanhang anser Styrelsen sig böra fästa uppmärksamheten därpå, att de nu föreslagna läkarutlåtandena angående personer, som förmenas lida av

nu omskrivna sjukdomar och abnorma tillstånd, (epilepsi, sinnessjukdom, sinnesslöhet med flera), måste, för att giva en fullgod skildring av sjukdomens art innehålla detaljerade upplysningar angående personens i fråga och hans släkts enskilda förhållanden; detsamma gäller ock — om dispensansökan blir föremål för prövning — den andra kontrahenten och hans släkt. Under åberopande av vad Styrelsen anfört i sin i avskrift här bilagda skrivelse till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet den 10 november 1909 angående ifrågasatt revision av tryckfrihetsförordningen, vill Styrelsen uttala önskvärdheten av att sådan ändring i gällande tryckfrihetsförordning kommer till stånd att nu omskrivna utlåtanden skyddas från offentligheten.

Slutligen anser sig Styrelsen tillika böra framhålla, att genom den skyldighet att avgiva yttrande rörande personers hälsotillstånd, som enligt förslaget komme att åligga Styrelsen, Styrelsens arbetsbörda torde bliva högst väsentligt ökad, och dess arbetskrafter torde fördenskull vid antagande av de förordade förslagen oundgängligen böra förstärkas — även om Medicinalstyrelsen komme att omorganiseras på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit till innevarande års Riksdag.

I behandlingen av detta ärende i Medicinalstyrelsen har deltagit jämväl överinspektören för sinnessjukvården i riket, doktor A. Petré.

Underdånigst:

KLAS LINROTH

HERM. PETERSSON

RICHARD STENBECK

E. SEDERHOLM.

A. E. Bastman.

Stockholm den 29 maj 1911.

Bilaga 3.

Antal ingångna kyrkliga och borgerliga äktenskap i
Sverige, åren 1909—1912.¹

År	Stockholm				Övriga städer				Landsbygden				Hela riket			
	Kyrkliga	Borgerliga		S:a	Kyrkliga	Borgerliga		S:a	Kyrkliga	Borgerliga		S:a	Kyrkliga	Borgerliga		S:a
		Obli-gat.	Fa-kul-tat.			Obli-gat.	Fa-kul-tat.			Obli-gat.	Fa-kul-tat.			Obli-gat.	Fa-kul-tat.	
Absoluta tal:																
1909 .	2 517	167	382	3 066	6 190	269	273	6 732	21 599	856	293	22 748	30 306	1 292	948	32 546
1910 .	2 360	169	694	3 223	6 110	274	307	6 691	22 041	817	390	23 248	30 511	1 260	1 391	33 162
1911 .	2 071	153	967	3 191	6 286	285	398	6 969	21 137	762	529	22 428	29 494	1 200	1 894	32 588
1912 .	1 936	179	1 072	3 187	6 333	302	481	7 116	21 235	785	670	22 690	29 504	1 266	2 223	32 993
1909/12	8 884	668	3 115	12 667	24 919	1 130	1 459	27 508	86 012	3 220	1 882	91 114	119 815	5 018	6 456	131 289
Procenttal:																
1909 .	82·1	5·4	12·5	100	91·9	4·0	4·1	100	94·9	3·8	1·3	100	93·1	4·0	2·9	100
1910 .	73·2	5·3	21·5	100	91·3	4·1	4·6	100	94·8	3·5	1·7	100	92·0	3·8	4·2	100
1911 .	64·9	4·8	30·3	100	90·2	4·1	5·7	100	94·2	3·4	2·4	100	90·5	3·7	5·8	100
1912 .	60·8	5·6	33·6	100	89·0	4·2	6·8	100	93·6	3·5	2·9	100	89·4	3·8	6·8	100
1909/12	70·1	5·3	24·6	100	90·6	4·1	5·3	100	94·4	3·5	2·1	100	91·3	3·8	4·9	100

¹ För åren 1911 och 1912 äro siffrorna preliminära.

Äktenskapsskillnader i Sverige.¹

Genom skillnad upplösta äktenskap, åren 1851—1910.

År	Absoluta tal	På 100 000 av medelfolkmängden	Mot 1 000 ingångna äktenskap
i medeltal			
1851—1860	120	3·3	4·3
1861—1870	130	3·2	4·9
1871—1880	193	4·4	6·5
1881—1890	234	5·0	8·0
1891—1900	338	6·9	11·5
1901—1910	474	8·6	14·9
1900	405	7·9	12·9
1901	359	7·0	11·6
1902	391	7·5	12·7
1903	418	8·0	13·9
1904	442	8·4	14·4
1905	448	8·5	14·5
1906	534	10·0	16·4
1907	498	9·3	15·0
1908	506	9·4	15·3
1909	530	9·7	16·3
1910	609	11·1	18·4

¹ I denna och följande tabeller inräknas, vad Sverige angår, för tiden t. o. m. år 1909 endast sådana skillnader, där domkapitel utfärdat skiljebrev; övriga skillnader, vilka avse makar som ingått civil-äktenskap eller äro främmande trosbekännare, äro icke särdeles talrika — 23 år 1910.

Bilaga 5 A.

Äktenskapsskillnader i Sverige.

Upplösta trolovningar och äktenskap samt levande barn vid skilsmässan för landsbygd och städer, åren 1901—1910, samt länsvis under årtiondet.

1 År	2 Antal upplösta		3 Levande barn vid skilsmäs- san av		6 Länen 1901—1910	7 Antal upplösta		8 Levande barn vid skilsmäs- san av	
	trolov- ningar	äktenskap	tro- lovade	gifta		trolov- ningar	äktenskap	tro- lovade	gifta
Rikets landsbygd.									
1901	72	143	17	221	Stockholms stad	183	1 609	31	1 893
1902	82	157	19	271	Stockholms län	40	208	12	342
1903	86	163	23	261	Uppsala län	34	84	6	150
1904	74	157	13	273	Södermanlands län	22	104	10	161
1905	66	165	17	284	Ostergötlands län	61	178	18	279
1906	77	177	14	318	Jönköpings län	46	75	16	110
1907	75	182	23	341	Kronobergs län	42	96	11	204
1908	67	176	24	271	Kalmar län	76	168	23	292
1909	73	185	22	369	Götlands län	10	32	6	40
1910	74	214	21	393	Blekinge län	34	126	—	224
					Kristianstads län	62	149	2	280
Summa	746	1 719	193	3 002	Malmöhus län	131	461	—	744
Rikets städer.					Hallands län	24	72	7	126
1901	43	216	4	239	Göteborgs och Bohus län	85	352	22	610
1902	42	234	4	343	Älvsborgs län	35	95	12	136
1903	52	255	7	377	Skaraborgs län	46	69	13	110
1904	30	285	5	369	Värmlands län	54	85	13	153
1905	45	283	12	411	Örebro län	30	112	4	199
1906	41	357	8	483	Västmanlands län	31	90	10	129
1907	66	316	12	481	Kopparbergs län	35	94	6	175
1908	47	330	14	511	Gävleborgs län	40	161	17	304
1909	58	345	11	469	Västernorrlands län	39	148	16	274
1910	50	395	12	564	Jämtlands län	21	70	13	156
					Västerbottens län	15	41	5	95
Summa	474	3 016	89	4 297	Norrbottnens län	24	56	9	119
Hela riket.					Summa 1901—1910	1 220	4 735	282	7 299
1901	115	359	21	510	Summa 1891—1901	1 292	3 381	333	5 095
1902	124	391	23	614	Därav 1901—1910 i				
1903	138	418	30	638	Norrköpings stad	15	76	5	131
1904	104	442	18	642	Malmö stad	35	126	—	193
1905	111	448	29	695	Hälsingborgs stad	13	86	—	170
1906	118	534	22	801	Göteborgs stad	46	273	11	466
1907	141	498	35	822	Gävle stad	16	65	8	125
1908	114	506	38	782					
1909	131	530	33	838					
1910	124	609	33	957					
Summa	1 220	4 735	282	7 299					

Äktenskapsskillnader i Sverige.

Äktenskapsskillnader, fördelade efter tiden mellan äktenskapets ingående och upplösning, årtiondet 1901—1910.

Tid mellan vigsel och äktenskapsskillnad			Tid mellan vigsel och äktenskapsskillnad		
År	Äktenskap		År	Äktenskap	
	å lands- bygden	i stä- derna		å lands- bygden	i stä- derna
Under 1	8	30	34—35	4	5
1—2	21	61	35—36	2	4
2—3	55	95	36—37	6	4
3—4	67	142	37—38	7	1
4—5	74	168	38—39	4	1
5—6	88	154	39—40	3	2
6—7	93	182	40—41	1	1
7—8	104	188	41—42	2	—
8—9	82	167	42—43	2	—
9—10	95	173	43—44	3	1
10—11	85	152	44—45	—	—
11—12	59	130	45—46	—	—
12—13	69	122	46—47	1	—
13—14	90	124	47—48	—	—
14—15	72	117	48—49	—	—
15—16	62	112	49—50	—	—
16—17	54	114	50—51	1	—
17—18	50	74	Okänt	5	49
18—19	52	80	Summa	1 719	3 016
19—20	51	64	Under 5	225	496
20—21	37	91	5—10	462	864
21—22	41	69	10—15	375	645
22—23	43	44	15—20	269	444
23—24	40	47	20—25	183	301
24—25	22	50	25—30	117	146
25—26	29	33	30—35	51	57
26—27	26	37	35—40	22	12
27—28	30	36	40—45	8	2
28—29	23	27	45—50	1	—
29—30	9	13	50 och över	1	—
30—31	17	18	Okänt	5	49
31—32	7	13	Summa	1 719	3 016
32—33	11	12			
33—34	12	9			

Bilaga 5 C.

Äktenskapsskillnader i Sverige.

Äktenskapsskillnader, fördelade efter den manliga och den kvinnliga kontrahentens åldersår, årtiondet 1901—1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Gifte mannens levnads- ålder vid skilsmässan	Giftna kvinnans levnadsålder vid skilsmässan													Summa (män)	Därav		
	Under 20 år	20—25	25—30	30—35	35—40	40—45	45—50	50—55	55—60	60—65	65—70	Däröver	Okänd ålder		Å lands- bygden	i städerna	
																	Å lands- bygden
Under 20 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20—25 år	1	17	10	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	36	10	26	
25—30 »	1	85	203	57	16	1	2	1	1	—	—	—	—	3	370	105	265
30—35 »	1	65	290	335	128	40	13	11	1	2	—	—	—	3	889	285	604
35—40 »	1	30	101	316	316	129	38	17	7	1	1	—	—	10	967	339	628
40—45 »	—	8	35	123	235	251	103	33	6	5	2	1	—	4	806	288	518
45—50 »	—	9	13	58	103	231	176	74	24	15	1	1	—	2	707	276	431
50—55 »	—	—	6	25	42	83	146	108	38	14	6	1	—	1	470	184	286
55—60 »	—	—	3	8	19	23	38	42	51	17	10	5	—	2	218	99	119
60—65 »	—	—	3	2	5	10	21	25	25	19	8	3	—	—	121	68	53
65—70 »	—	—	—	1	5	6	12	9	6	12	7	1	—	—	59	29	30
Däröver	—	—	—	1	—	3	6	1	3	2	5	5	—	—	26	19	7
Okänd ålder	—	—	6	9	16	10	7	6	2	1	—	—	—	9	66	17	49
Summa (kvinnor)	4	214	670	941	886	787	563	327	164	88	40	17	34	4 735	1 719	3 016	
därav å landsbygden	2	58	230	320	300	291	215	139	79	44	19	12	10	1 719	1 719	—	
i städerna	2	156	440	621	586	496	348	188	85	44	21	5	24	3 016	—	3 016	

Äktenskapsskillnader i Sverige.

Upplösta trolovningar och äktenskap, fördelade efter den manliga kontrahentens levnadsyrke, årtiondet 1901—1910.

1	2		3		4		5		6	7		8		9		10	
	Männens yrken				Männens yrken (forts.)					Trolovade				Giftna			
	Trolovade		Giftna		Trolovade		Giftna			Trolovade		Giftna		Trolovade		Giftna	
å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.		å Lb. i St.	
I. Jordbruk m. m.																	
Jordägare	87	6	319	19					Sjökapten, sjöman	9	20	44	95				
Arrendatorer, inspektorer, rättare	24	4	70	12					Källarmästare, kypare	2	6	7	40				
Torpä	20	1	45	7					Åkare, kuskar	2	15	6	93				
Lägenhetsägare	7	—	21	4					Hamnarbetare m. fl.	2	9	1	36				
Hemmasöner	66	4	13	—					IV. Allmän tjänst m. m.								
Drängar	80	3	47	16					Hovbetjäning	—	—	—	1				
Mejerister	1	1	1	2					Civile tjänstemän	—	1	—	11				
Trädgårdsmästare	4	1	10	10					D:o betjante	—	—	—	16				
Fiskare, lappar	3	1	5	—					Kommunala tjänstemän	—	—	—	30				
II. Industri.																	
Sågverksarbetare	4	3	11	9					D:o betjante	5	6	7	30				
Jägmästare, brädfaktorer	1	—	3	5					Ecklesiastika tjänstemän	—	1	6	—				
Skogvaktare, kronojägare	1	—	2	1					D:o betjante	—	—	1	—				
Bruksägare, -bokhållare	1	—	2	4					Advokater	1	—	—	4				
Gruv- och bruksarb., stenarb.	25	10	29	29					Lärare	2	1	22	24				
Fabrikörer	1	—	6	27					Litteratörer	—	1	3	31				
Fabriksarbetare	20	37	50	178					Artister, musici	—	5	6	56				
Disponenter, direktörer	—	—	14	41					Läkare	—	1	5	17				
Ingenjörer, ritare	—	4	8	54					Tandläkare, veterinärer m. fl.	—	1	1	24				
Hantverkare	60	80	234	493					Barberare	—	1	1	14				
Hantverksarbetare	24	51	52	310					Apotekare, farmaceuter	2	—	1	4				
Maskinister, eldare	4	13	16	45					Lasarettssysslomän, sjukvaktare	—	1	—	2				
III. Handel m. m.																	
Handlande, bokhållare m. fl.	30	47	90	485					Officerare	—	2	10	55				
Banktjänstemän	2	1	4	31					Underofficerare, manskap	36	15	70	35				
Posttjänstemän ¹	—	3	5	29					V. Utan uppgiven anställning.								
Telegraf- och telefontjänstemän	—	3	—	3					Vaktmästare, betjänter	2	8	1	33				
D:o betjäning	1	3	—	11					Arbetare	172	76	365	446				
Järnvägstjänstemän ¹	15	12	34	50					Husägare	1	3	4	7				
Hamntjänstemän	—	—	1	2					Undantagsmän	4	—	3	—				
Lots- och hamnbetjäning	1	1	2	5					Fångar	—	—	4	2				
									Ej uppgivet yrke	23	8	45	15				
									Summa	746	474	1 719	3 016				

¹ Av posttjänstemännen äro å lb. 2 och i st. 6 av högre grad, samtliga giftna, och av järnvägstjänstemännen äro å lb. 12, därav 1 trolod. samt i st. 11, därav 1 trolod, av högre grad.

Bilaga 6.

Äktenskapsskillnader i Sverige.

Äktenskapsskillnader, fördelade efter orsak, åren 1901—1910.

Orsaker till äktenskapsskillnad	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1901—1910	
Äktenskapsbrott	M.	6	21	22	18	20	17	18	17	14	15	168
	Kv.	35	36	31	36	33	31	24	26	23	38	313
	S:a	41	57	53	54	53	48	42	43	37	53	481
Egenvilligt övergivande	M.	116	115	99	122	129	129	125	129	144	158	1 266
	Kv.	68	62	72	85	83	114	110	105	123	136	958
	S:a	184	177	171	207	212	243	235	234	267	294	2 224
Lägersmål med annan före äkten- skapet	M.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kv.	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	6
	S:a	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	6
Obotlig sjukdom	M.	1	—	—	—	—	—	1	2	1	—	5
	Kv.	2	—	2	—	1	—	—	1	2	—	8
	S:a	3	—	2	—	1	—	1	3	3	—	13
Livstids fängelse	M.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Kv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	S:a	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Stämpling mot makes liv	M.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Kv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	S:a	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Galenskap	M.	3	3	4	5	4	4	6	6	10	13	58
	Kv.	5	6	1	9	7	7	8	6	11	14	74
	S:a	8	9	5	14	11	11	14	12	21	27	132
Brott	M.	15	11	17	17	9	11	15	13	10	19	137
	Kv.	—	1	1	2	5	2	1	5	—	1	18
	S:a	15	12	18	19	14	13	16	18	10	20	155
Slöseri, dryckenskap, våldsamt sinnelag eller stridighet i lynne och tänkesätt	M.	2	5	2	3	3	4	5	5	22	5	56
	Kv.	1	3	3	1	—	—	1	1	5	1	16
	Båda	102	127	164	144	153	214	183	190	165	208	1 650
	S:a	105	135	169	148	156	218	189	196	192	214	1 722
Samtliga	M.	144	155	144	165	165	165	170	172	201	211	1 692
	Kv.	113	109	110	133	130	155	145	144	164	190	1 393
	Båda	102	127	164	144	153	214	183	190	165	208	1 650
	S:a	359	391	418	442	448	534	498	506	530	609	4 735

Äktenskapsskillnader i Danmark.

Antal Separationer og Skilsmesser 1896—1910.

A a r	Separation	Skilsmisse	Separation pr. 10 000 Indbyggere	Skilsmisse pr. 10 000 Indbyggere	Separation pr. 100 Vielser	Skilsmisse pr. 100 Vielser	Skilsmisse pr. 100 Separationer
1896	542	316	2.3	1.4	3.2	1.9	59
1897	577	344	2.4	1.5	3.3	2.0	59
1898	593	349	2.5	1.5	3.3	2.0	59
1899	631	372	2.6	1.5	3.5	2.0	59
1900	712	381	2.9	1.5	3.8	2.1	54
1901	712	394	2.9	1.6	4.0	2.1	54
1902	768	481	3.0	1.9	4.3	2.7	63
1903	757	449	3.0	1.8	4.2	2.5	59
1904	820	471	3.2	1.8	4.5	2.6	57
1905	859	549	3.3	2.1	4.6	3.0	63
1906	768	590	2.9	2.3	4.0	3.1	76
1907	973	662	3.7	2.5	4.8	3.3	68
1908	1 045	651	3.9	2.4	5.2	3.3	62
1909	1 185	734	4.4	2.7	5.9	3.7	62
1910	1 312	748	4.8	2.7	6.5	3.7	57

Skilsmissegrunde ved Skilsmisse efter Bevilling 1896—1910.

A a r	S e p a r a t i o n				Ægte- skabsbrud Ialt	Faktisk Adskillelse							Forskellige Skilsmisse- grunde					I alt Skilsmissebevillinger	
	ved kgl. Resolution mindre end 3 Aars Separation	Justitsministeriet	gennem Oversættigheden	gennem Ialt		3-aarig Gennemsnits- procent af samtlige Skilsmisser	3-aarig Gennemsnits- procent af samtlige Skilsmisser	desertio 3-5 Aars Adskillelse	5-7 Aars Adskillelse	7-10 Aars Adskillelse	over 10 Aars Adskillelse	Ialt	3-aarig Gennemsnits- procent af samtlige Skilsmisser	Sindssyglom	Straf	desertio non localis	Impotens		Dødsformodning
1896	—	90	94	184	41	—	3	5	16	22	46	—	7	2	1	—	1	9	291
1897	—	112	115	227	39	—	8	16	17	43	14	5	2	—	—	—	—	5	322
1898	—	78	134	212	61	—	4	1	22	22	49	—	2	—	—	—	1	3	336
1899	—	116	110	226	57	—	4	5	12	29	50	—	8	—	—	—	1	3	356
1900	—	98	144	242	56	15	4	8	24	25	61	14	5	—	—	—	1	1	370
1901	—	104	124	230	63	—	3	6	30	27	66	—	2	—	—	—	17	1	385
1902	—	127	156	284	76	—	11	13	17	28	69	—	10	—	—	—	2	16	461
1903	—	129	139	270	74	16	9	11	21	35	76	16	5	—	—	—	3	10	446
1904	—	124	143	275	82	—	8	7	24	25	67	—	12	—	—	—	2	18	463
1905	—	132	165	301	140	—	12	14	30	14	70	—	7	—	—	—	3	16	543
1906	—	143	156	301	138	25	27	28	25	30	110	14	10	—	—	—	2	17	587
1907	—	170	178	358	171	—	20	16	25	24	85	—	16	—	—	—	4	18	660
1908	—	151	194	359	157	—	17	15	20	28	80	—	14	—	—	—	5	21	646
1909	—	165	199	372	183	23	20	29	22	36	107	15	15	—	—	—	2	38	728
1910	—	172	179	392	140	—	18	31	34	39	122	—	18	—	—	—	2	54	742

Bilaga 8.

Äktenskapsskillnader i Norge.

Oversigt over skilsmisseaarsaker, forsaavidt angaar de i aarene 1905—1912 meddelte skilsmissebevillinger.

	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912
Hor	9	23	33	59	48	7	—	—
Hor i forbindelse med andet slet forhold . .	19	6	6	7	2	2	—	—
Hor i forbindelse med faktisk adskillelse . .	26	13	29	3	13	—	—	—
Bigami,	2	1	3	2	—	—	—	—
Desertion	28	40	53	52	50	—	—	—
Desertion i forbindelse med hor	10	11	6	6	4	—	—	—
Drik, brutalitet, forsømmelighed m. v. . . .	3	1	10	7	6	—	—	—
Forbrydersk vandel	4	3	6	3	4	—	—	—
Sindssygdøm	11	9	14	16	20	11	21	10
Impotens	2	—	—	—	—	—	—	—
Hustruen ved vielsen besvangret av en anden	1	—	—	4	—	—	—	—
Dødsformodning	2	4	4	1	—	—	—	—
Spedalskhet	—	1	—	—	—	—	—	—
Paaførelse av venerisk sygdom	1	—	—	1	—	2	—	—
Faktisk adskillelse	44	39	48	49	99	237	226	260
Separation efter bevilling	66	57	89	69	102	131	151	201
Tilsammen	228	208	301	279	348	390	398	471

Oversigt over skilsmissemødomme i aarene 1905—1911.¹

	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911
Hor	6	7	10	9	6	7	3
Mishandling m. v.	—	1	2	2	3	4	1
Andre grunde	1	2	4	5	3	14	16
Tilsammen	7	10	16	16	12	25	20

¹ For 1905 foreligger ingen opgave over skilsmisser i forbindelse med straffedømme. — For de øvrige aar foreligger der med hensyn til de civile saker ikke oplysning om skilsmisseaarsakerne; disse saker er derfor medtat under rubrikken »Andre grunde».

Äktenskapsskillnader i olika

L a n d	1901		1902		1903		1904	
	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den
Sverige	359	7	391	8	418	8	442	8
Norge ¹	133	6	133	6	179	8	170	7
Danmark ²	394	16	481	19	449	18	471	19
Finland	105	4	114	4	119	4	129	5
Preussen	4 675	13	2 578	15	5 981	17	6 567	18
Bayern	498	8	597	9	574	9	609	9
Sachsen (konungariket)	1 163	27	1 361	32	1 364	31	1 324	30
Württemberg	204	9	229	10	239	11	255	11
Baden	211	11	242	13	256	13	277	14
Hessen	93	8	113	10	141	12	126	11
Tyska riket	7 892	14	9 074	16	9 932	17	10 882	18
Nederland	561	11	570	11	610	11	642	12
Belgien	321	12	703	10	734	11	932	13
Luxemburg	9	4	10	4	8	4	12	5
Frankrike	8 841	23	9 431	24	10 186	26	10 850	28
Schweiz	1 027	31	1 105	33	1 182	35	1 243	36
Österrike	187	.	222	.	206	.	285	.
Ungern	2 459	13	2 582	13	2 841	14	3 551	18
England med Wales ³	601	2	608	2	614	2	634	2
Irland	—	—	—	—	—	—	2	0.05
Skottland	161	4	216	5	192	4	187	4
Rumänien	1 329	22	1 301	21	1 670	27	1 800	28
Serbien	263	10	397	15	387	15	426	16
Nya Syd Wales	252	18	245	18	206	15	216	15
Victoria	83	7	109	9	101	8	140	12
Queensland	14	3	6	1	8	2	13	2
Sydaustralien	6	2	2	1	10	3	4	1
Vestaustralien	12	6	8	4	10	5	16	7
Tasmanien	11	6	3	2	3	2	2	1
Australien i dess helhet	378	10	373	10	338	9	391	10
Nya Zeeland	101	13	90	11	124	15	99	12
U. S. A. North Atlantic Division	8 634	40	8 729	40	9 475	43	9 670	43
› South Atlantic ›	3 837	36	3 919	36	4 291	39	4 535	41
› North Central ›	27 221	102	27 936	103	29 451	107	28 579	103
› South Central ›	15 456	108	14 794	101	15 598	104	17 391	114
› Western ›	5 836	139	6 102	142	6 110	139	6 024	134
Continental United States	60 984	79	61 480	78	64 925	81	66 199	81
[Japan	63 442	140	64 139	139	65 392	150	63 913	135

¹ Uppgifterna avse endast egentliga äktenskapsskillnader, således ej separationer (skillnader till sängdanska delegerades betänkanden: för Norge avse de allenast genom bevilning vunna äktenskapsskillnader. — 8 114, 7 906, 7 407, 7 395, 7 635, 7 636, 7 686, 5 937, 5 429.

Bilaga 9.

länder, åren 1901—1910.¹

1905		1906		1907		1908		1909		1910		I medeltal per år	
Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den	Abso- luta tal	På 100 000 av medel- folk- mäng- den
448	8	534	10	498	9	506	9	530	10	609	11	474	9
228	10	208	9	301	13	279	12	348	15	390	16	237	10
549	21	590	23	662	25	651	24	734	27	748	27	573	22
153	5	141	5	126	4	173	6	204	7	184	6	145	5
6 924	18	7 539	20	7 952	21	8 365	22	9 070	23	9 277	23	7 163	19
689	11	746	11	772	12	824	12	901	13	920	13	713	11
1 308	29	1 470	32	1 352	29	1 471	32	1 538	33	1 618	34	1 397	31
275	12	259	11	315	13	311	13	287	12	311	13	269	12
292	15	270	13	320	16	340	16	345	16	420	20	297	15
151	13	183	15	160	13	187	15	181	14	202	16	154	13
11 147	18	12 180	20	12 489	20	13 327	21	14 599	23	15 016	23	11 654	20
717	13	754	13	762	13	752	13	803	14	812	14	698	13
901	13	618	9	841	12	892	12	1 039	14	1 089	15	857	12
11	5	18	8	17	7	26	11	21	9	.	.	15	7
10 860	28	11 588	30	12 575	32	11 515	29	12 874	33	13 049	33	11 177	29
1 206	34	1 343	38	1 494	42	1 551	43	1 534	42	1 527	41	1 321	37
262	.	290	.	330	.	346	.	380	.	364	.	287	.
3 561	18	3 827	19	7 054	35	6 157	30	6 294	30	6 880	33	4 221	21
623	2	650	2	621	2
1	0.02	1	0.02	0.67	0
170	4	169	4	182	4
1 722	27	1 737	26	2 167	32	2 384	35	2 651	39	2 847	41	1 961	30
345	13	452	17	378	14
176	12	175	12	223	14	195	12	275	17	254	16	222	15
136	11	123	10	134	11	151	12	138	11	141	11	126	10
5	1	14	3	12	2	11	2	16	3	21	4	12	2
6	2	3	1	11	3	8	2	12	4	3	1	7	2
11	4	18	7	16	6	19	7	13	5	27	10	15	6
2	1	5	3	8	4	7	4	12	6	5	3	6	3
336	8	338	8	404	10	391	9	466	11	451	10	387	10
114	13	125	14	147	16	171	18	163	17	154	16	129	15
9 798	43	9 648	41	9 326	42
4 703	42	4 945	43	4 372	40
29 396	104	30 926	108	28 918	105
17 023	110	18 666	118	16 488	109
7 056	154	7 877	168	6 501	146
67 976	82	72 062	86	65 604	81
60 061	126	65 398	136	61 058	125	46 691	94	45 670	91	.	.	59 529	125]

och säte) eller nullitetsförklaringar. — ² Siffrorna för Norge och Danmark äro hämtade ur de norska och
³ Antalet äktenskapsskillnader och -separationer tillsammansantagna år 1901 och följande utgjorde resp. 7 958,

PARALLELLTEXTER.

Svensk text.

Förslag
till
Lag om äktenskaps ingående och upplösning.

1 KAP.

Om trolovning.

1 §.

Trolovning är sluten, då man och kvinna överenskommit att ingå äktenskap med varandra.

2 §.

Dör en av de trolovade, äge den efterlevande återfå de gåvor, han givit den andre för äktenskapets skull, och ändock behålla vad han fått.

Brytes trolovning, äge en var av de trolovade återfå sina gåvor. Bär den ene huvudsakligen skulden, have han dock ej den rätt nu är sagd.

3 §.

Har kvinnan under trolovningstiden blivit hävdad av mannen; brytes likväl trolovningen, och bär mannen huvudsakligen skulden därtill, give han henne skäligt skadestånd.

Dansk Tekst.

Forslag

til

**Lov om Ægteskabs Ind-
gaaelse og Opløsning.**

KAPITEL I.

Om Forlovelse.

Norsk tekst.

Utkast

til

**lov om egteskaps indgaa-
else og opløsning.**

§ 1.

Hæves en Forlovelse under saadanne Forhold, at Skylden for Ophævelsen maa antages væsentlig at

Svensk text.

Är trolövad eljest huvudsakligen vållande till att trolövningen brytes, njute den andre ersättning allenast för förlust till följd av åtgärd, som han vidtagit för det tillämnade äktenskapet.

4 §.

Den, som enligt 2 kap. 2 eller 3 § skall hava föräldrars eller annans samtycke till sitt äktenskap, vare ej ersättningsskyldig efter 3 § andra stycket, med mindre han haft sådant samtycke. Ej heller vare mannen pliktig giva ersättning enligt 3 § första stycket, där han vid hävdandet ej fyllt tjuguet år.

5 §.

Vill någon framställa anspråk enligt 2 eller 3 §, instämme sin talan inom ett år från trolövningens upplösning. Försittes den tid, vare rätt till talan förlorad.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

paahvile den ene Part, er denne pligtig at yde sin Forlovede Erstatning for Tab, der er lidt ved de Forholdsregler, som med Føje er truffene med det forestaaende Ægteskab for Øje.

§ 2.

Besvangrer en Mand sin Forlovede, og hæves Forlovelsen derefter under saadanne Forhold, at han maa antages væsentlig at bære Skylden for Ophævelsen, skal han betale hende en passende Erstatning for den derved forvoldte Forstyrrelse i hendes Stilling og Forhold.

§ 3.

Den, som ifølge §§ 7 og 8 skal have Samtykke til at indgaa Ægteskab, skal ikke være erstatningspligtig i Henhold til § 1, naar han ikke har haft saadant Samtykke til Forlovelsen.

Ikke heller kan der paalægges en Mand Erstatning efter § 2, medmindre han ved Besvangrelsen var fyldt 21 Aar.

§ 4.

Sag i Henhold til §§ 1 og 2 maa være rejst inden 1 Aar efter Forlovelsens Ophævelse.

2 KAP.

Om hinder mot äktenskap.

1 §.

Man under tjuguettt år eller kvinna under aderton år må ej träda i äktenskap utan Konungens tillstånd.

2 §.

Den, som är under tjuguettt år och ej förut varit gift, må ej ingå äktenskap utan föräldrarnas samtycke.

Är den ene av föräldrarna död eller sinnessjuk eller sinnesslö eller utan del i vårdnaden, eller kan yttrande från den ene ej utan märklig omgång eller tidsutdräkt inhämtas, vare den andres samtycke tillfyllest. Gäller vad nu är sagt båda föräldrarna, tage den trolovade samtycke av förmyndaren, eller, där särskild förmyndare ej är nämnd, av annan giftoman, som rätten eller domaren på anmälan förordnar.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 5.

Tilsagn om en Formueydelse som Erstatning for senere Ophævelse af en Forlovelse er uforbindende.

KAPITEL II.

Om Betingelserne for Ægteskab.

§ 6.

Mand under 21 Aar eller Kvinde under 18 Aar maa ikke indgaa Ægteskab uden Tilladelse af Kongen eller den han bemyndiger.

§ 7.

Den, som er under 21 Aar og ikke tidligere har været gift, maa ikke indgaa Ægteskab uden Forældrenes Samtykke.

Er den ene af Forældrene død eller sindssyg eller aandssvag, eller er han uden Del i Forældremyndigheden, — eller var han det da denne ophørte —, eller vilde hans Erklæring ikke kunne indhentes uden særlig Vanskelighed eller Forhaling, skal den andens Samtykke være tilstrække-

Iste kapitel.

Betingelserne for egteskab.

§ 1.

Mand under en og tyve aar eller kvinde under atten aar maa ikke indgaa egteskab uten tilladelse av Kongen eller den, han bemyndiger.

§ 2.

Den, som er under en og tyve aar og ikke tidligere har været gift, maa ikke indgaa egteskab uten forældrenes samtykke.

Er den ene av forældrene død eller sindssyk eller uten del i forældremyndigheten, eller kan uttalelse fra den ene av dem ikke indhentes uten særlig vanskelighet eller forhaling, er samtykke fra den anden av forældrene tilstrækkelig. Er begge forældre i noget tilfælde som ovenfor

3 §.

Ej må den, som är omyndig förklarad, ingå äktenskap utan förmyndarens samtycke.

4 §.

Vägras samtycke i fall, som i 2 eller 3 § avses, äge rätten, på ansökan, tillåta äktenskapet, om skäl till den vägran prövas ej vara för handen.

5 §.

Ej må den träda i äktenskap, som är sinnessjuk eller sinnesslö.

Dansk Tekst.

ligt. Gælder det anførte begge Forældre, kræves Samtykke til Ægteskabet fra Væрге eller Kurator, medmindre Fuldmyndighedsbevilling er givet.

§ 8.

Den, som er gjort umyndig, maa ikke indgaa Ægteskab uden Værgens Samtykke.

§ 9.

Nægtes Samtykke i de Tilfælde, som nævnes i §§ 7 og 8, kan Overøvrigheden paa Begæring give Tilladelse til Ægteskabet, hvis der ikke er skellig Grund til Nægtelsen. Før end Overøvrigheden træffer sin Afgørelse, skal den give de paagældende Adgang til at udtale sig.

§ 10.

Den, som er sindssyg eller som er aandssvag i højere Grad, maa ikke indgaa Ægteskab.

Kongen eller den han bemyndiger skal dog kunne tillade en sindssyg at indgaa Ægteskab, naar det efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet skønnes, at det under Hensyn til Sygdommens Art og den ringe Fare for sygeligt Afkom samt

Norsk tekst.

nævnt, kræves samtykke fra verge eller kurator.

§ 3.

Den, som er gjort umyndig, maa ikke indgaa egteskab uten samtykke av vergen.

§ 4.

Negtes samtykke i de tilfælde, som nævnes i §§ 2 og 3, kan amtmanden paa begjæring gi tilladelse til egteskapet, hvis der ikke er skjellig grund til negtelsen. Før amtmanden træffer sin avgjørelse, skal han gi de paagjældende adgang till at uttale sig.

§ 5.

Den, som er sindssyk, maa ikke indgaa egteskap.

6 §.

Den, som är behäftad med fallandesot, vilken härrör av övervägande inre orsaker, eller med könssjukdom i smittosamt skede, må ej ingå äktenskap, med mindre Konungen finner skäligt tillåta äktenskapet.

7 §.

Äktenskap vare förbjudet mellan dem, som äro i rätt upp- och nedstigande släktskap med varandra, samt mellan syskon.

8 §.

Mellan ett syskon och det andras avkomling må äktenskap ej utan Konungens tillstånd ingås.

9 §.

Äktenskap må ej slutas mellan dem, av vilka den ene varit gift med den andres släkting i rätt upp- eller nedstigande led.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

Partens Evne til at bedømme Ægteskabets Betydning er forsvarligt, at saadant Ægteskab indgaas.

§ 11.

Den, som lider af Kønssygdom, der endnu frembyder Smittefare, eller af Epilepsi, maa ikke indgaa Ægteskab, uden at den anden Part er gjort bekendt med Sygdommen, og begge Parter af en Læge har faaet mundtlig Vejledning om Farerne ved Sygdommen.

§ 12.

Ægteskab maa ikke indgaaes mellem Slægtninge i ret op- og nedstigende Linie eller mellem Søkende.

§ 13.

Ægteskab med Broders eller Søsters Slægtning i ret nedstigende Linie maa ikke indgaaes uden Tilladelse af Kongen eller den han bemyndiger.

§ 14.

Ægteskab maa ikke indgaaes mellem Personer, af hvilke den ene har været gift med den andens Slægtning i ret op- eller nedstigende Linje.

§ 6.

Den, som lider av venerisk sygdom, der endnu frembyr smittefare, eller av epilepsi eller spedalskhet, maa ikke indgaa egteskap, uten at den anden part er gjort bekjendt med sygdommen og begge parter har faat mundtlig veiledning av en læge om farerne ved sygdommen.

§ 7.

Egteskap maa ikke indgaaes mellem slegtninger i ret op- og nedstigende linje eller mellem søkende.

§ 8.

Egteskap med brors eller søsters slegtning i ret nedstigende linje maa ikke indgaaes uten tilladelse av Kongen eller den, han bemyndiger.

§ 9.

Egteskap maa ikke indgaaes mellem personer, av hvilke den ene har været gift med den andens slegtning i ret op- eller nedstigende linje.

Svensk text.

10 §.

Ej må någon träda i nytt gifte, så länge det tidigare äktenskapet består.

11 §.

Kvinna, som varit gift, må ej inom tio månader från äktenskapets upplösning ingå nytt gifte, med mindre hon icke är havande från tiden före upplösningen eller tio månader förflutit, sedan sammanlevnaden med mannen upphörde.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 15.

Ingen maa indgaa nyt Ægteskab, saalænge det tidligere Ægteskab be-
staar.

§ 16.

Den Kvinde, som har været gift, maa ikke indgaa nyt Ægteskab inden 10 Maaneder fra det tidligere Ægteskabs Ophør, medmindre hun ikke er frugtsommelig fra Tiden før Ægteskabets Ophør eller der er forløbet 10 Maaneder efter at Samlivet med Manden ophørte.

§ 17.

Den, som har været gift og ved Ægteskabets Ophør levede i Formuefællesskab, maa ikke indgaa nyt Ægteskab, førend offentligt Skifte er paabegyndt eller privat Skifte tilendebragt, medmindre Fritagelse for Skifte særlig er hjemlet. Justitsministeriet kan dog fritage for Overholdelse af denne Regel, hvor særlige Grunde taler derfor.

§ 10.

Ingen maa indgaa nyt egteskap, saalænge det tidligere egteskap be-
staar.

§ 11.

Kvinde, som har været gift, maa ikke indgaa nyt egteskap, før ti maaneder fra ophøret av det tidligere egteskap. Dog behøver fristen ikke at avventes, hvis hun ikke er eller ved det nævnte tidspunkt ikke var frugtsommelig, eller hun senere har født, eller ti maaneder er gaat hen, siden samlivet med den tidligere egtefælle ophørte.

§ 12.

Hvis ikke fritagelse for skifte særlig er hjemlet, maa den, som har været gift og ved egteskapets ophør levet i formuesfællesskap, ikke indgaa nyt egteskap, før skifte er holdt med den tidligere egtefælle eller dennes arvinger eller boet er overgit til skifterettens behandling. I de tilfælde, som omhandles i lov om skifte av mindre dødsboer av 27de mars 1869 § 3, er det nok, at den foreskrevne opgave eller fortegnelse er indlevert.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

Vedkommende regjeringsdepartement kan fritaa for denne forskrift, naar særlige grunde taler for det.

§ 18.

Naar Personer, af hvilke den ene tilhører et Trossamfund, hvortil den anden ikke hører, agter at indgaa Ægteskab, skal de træffe Bestemmelse om, i hvilken Tro Børnene af Ægteskabet skal opdrages, hvilket skal være enten Folkekirkens eller en af Parternes Tro.

§ 19.

En Mand, der er tjenestegørende Militær i den danske Hær eller Flaade, maa ikke indgaa Ægteskab uden sine foresattes Tilladelse.

§ 20.

En Mand, der er under vedvarende Fattigforsørgelse her i Landet, maa ikke indgaa Ægteskab, naar Fattigbestyrelsen paa hans Forsørgelsessted gør Indsigelse derimod.

Svensk text.

3 KAP.

Om lysning.

1 §.

Till äktenskap skall lysas i den svenska församling, där kvinnan är kyrkobokförd eller, om hon varken är eller bör vara kyrkobokförd i sådan församling, där hon vistas.

Lysning skall av bägge de trolovade sökas hos den präst, som för kyrkoböckerna.

2 §.

1 mom. Är mannen kyrkobokförd i annan svensk församling än i 1 § sägs, skall han, då lysning sökes, förete intyg om vad kyrkoböckerna i hans församling innehålla angående hans behörighet att ingå äktenskapet (*äktenskapsbetyg*). Trolovad, som varken är eller bör vara kyrkobokförd i svensk församling, skall förete det motsvarande intyg av utländsk registerförelse han kan anskaffa.

2 mom. Innehålla ej kyrkoböckerna eller intyg, varom i 1 mom. är sagt, upplysning om trolovads ålder, har han att annorledes förebringa utredning därom. Är trolovad i den ålder, att han enligt 2 kap. 1 § ej

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

KAPITEL III.

2det kapitel.

Om lysning.

Lysning.

§ 21.

Forinden Ægteskab indgaas, skal der foregaa en offentlig Lysning.

Lysning skal af begge Brudefolkene begæres hos Giftefogden paa det Sted her i Landet, hvor Bruden bor. Er Parterne berettigede til at lade sig kirkelig vie, kan de dog ogsaa henvende sig til vedkommende Præst sammesteds. Har Bruden ikke Bopæl her i Landet, begæres Lysningen henholdsvis hos Giftefogden eller Præsten paa det Sted, hvor Brudgommen bor, eller hvis heller ikke han bor her i Landet, paa det Sted, hvor en af Parterne opholder sig.

§ 22.

Før Lysning sker, skal Brudefolkene tilvejebringe følgende Bevisligheder.

1. Brudefolkene skal fremlægge Fødselsattest eller, hvis saadan ikke kan skaffes, paa anden Maade godtgøre deres Alder og Navn, medmindre Justitsministeriet i saa Henseende indrømmer Lempelser.

§ 13.

Før egteskap indgaaes, skal der foregaa en offentlig lysning.

Lysning maa begjæres av begge brudefolk hos den borgerlige vigselmand paa det sted i riket, hvor en av dem bor eller, hvis ingen av dem har bopæl her, paa det sted, hvor en av dem opholder sig.

§ 14.

Før lysning sker, skal brudefolkene skaffe følgende bevisligheter tilveie:

1. Enhver av dem skal fremlægge daabsattest eller anden offentlig fødselsattest; hvis saadan attest ikke kan skaffes uten særlig vanskelighet eller forhaling, kan andet tilfredsstillende bevis for navn og alder godtages.

Svensk text.

äger tråda i äktenskap utan Konungens tillstånd, skall han styrka att sådant tillstånd givits.

3 mom. Är trolodad under tjuguet år, och har han ej veterligen varit gift, eller är trolodad veterligen omyndig förklarad, skall han visa att han till äktenskapet har samtycke eller rättens tillstånd, efter ty i 2 kap. 2—4 §§ är stadgat.

4 mom. Är trolodad känd för sinnessjukdom eller sinnesslöhet, eller har han veterligen inom de tre sista åren varit sinnessjuk, skall han med läkarintyg styrka att sinnessjukdom eller sinnesslöhet icke kan hos honom påvisas.

5 mom. Trolodad, som icke visar Konungens tillstånd att utan hinder av fallandesot ingå äktenskapet, skall, där han är känd för sådan sjukdom, förete läkarintyg att fallandesot, som härrör av övervägande inre orsaker, icke kan hos honom påvisas, men eljest avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete att han, så vitt honom är veterligt, icke är behäftad med fallandesot.

Trolodad skall ock, där han icke visar Konungens tillstånd att utan hinder av könssjukdom ingå äktenskapet, avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete att han, så vitt honom är veterligt, icke lider av könssjukdom i smittosamt skede.

6 mom. En var av de trolodade skall avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete att, så vitt honom är veterligt, de ej äro så besläktade eller besvägrade, som i 2 kap. 7 eller 9 § sägs, och, där ej till äktenskapet visas tillstånd jämlikt 2 kap. 8 §, att ej heller sådan släktskap, som där avses, honom veterligen föreligger.

7 mom. Det åligger en var av de trolodade att i skriftlig försäkran på heder och samvete uppgiva, huruvida han förut ingått äktenskap.

Har trolodad veterligen förut ingått äktenskap, och utvisa ej kyrkoböckerna eller de i 1 mom. omförmälta intyg att äktenskapet blivit genom makens död eller annorledes upplöst, skall han styrka att så skett.

8 mom. Har kvinnan veterligen varit gift, och utvisa ej kyrkoböckerna eller de i 1 mom. omförmälta intyg att hinder till följd av stadgandet i 2 kap. 11 § ej föreligger, skall hon styrka att sådant hinder ej möter.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

2. Er nogen af Brudefolkene under den i § 6 fastsatte Alder, skal der fremlægges fornøden Tilladelse til Ægteskabet.

3. Hvis Samtykke udfordres efter §§ 7 eller 8, skal det godtgøres at Samtykke er givet eller Overøvrighedens Tilladelse meddelt.

4. Hvis der er Grund til at antage, at nogen af Brudefolkene lider af Sindssygdom eller af Aandssvaghed i højere Grad, skal der fremlægges enten Attest fra en dertil autoriseret Læge om, at Sindssygdom eller højere Grad af Aandssvaghed ikke kan paavises hos Vedkommende, eller en i Medfør af § 10 meddelt Tilladelse.

5. Brudefolkene skal, enhver for sit Vedkommende, afgive skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at der ikke er nogen Hindring for Ægteskabet af saadan Grund som nævnt i § 11.

6. Brudefolkene skal skriftlig paa Tro og Love erklære, at de ikke er saa nær beslægtede eller besvogrede som angivet i § 12 eller § 14, samt enten paa samme Maade erklære, at der ikke bestaar det i § 13 omhandlede Slægtskab mellem dem, eller, hvis dette er Tilfældet, forevise Tilla-

2. Hvis nogen av brudefolkene er under den alder, som er bestemt i § 1, maa tilladelse til egteskapet fremlægges.

3. Hvis samtykke av forældre, verge eller kurator udfordres efter § 2 eller § 3, maa det godtgjøres, at samtykke er git, eller at amtmanden har git tilladelse til egteskapet.

4. Hvis der er grund til at anta, at nogen av brudefolkene er sindssyk, maa der fremlægges attest fra en dertil autorisert læge om, at sindssygdom ikke kan paavises.

5. Brudefolkene skal hver for sit vedkommende avgi en skriftlig erklæring paa ære og samvittighet om, at der ikke er nogen hindring mot egteskapet av saadan grund som nævnt i § 6.

6. Brudefolkene skal begge skriftlig paa ære og samvittighet erklære, at de ikke er saa nær beslegtet eller besvogret som nævnt i § 7 eller § 9, og enten paa samme maate erklære, at de ikke er saaledes beslegtet som i § 8 sagt, eller, hvis de er det, fremlægge saadan tilladelse som der foreskrevet.

7. Enhver av brudefolkene skal avgi en skriftlig erklæring paa ære og samvittighet om, hvorvidt han

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

delse til Ægteskabet i Henhold til denne Paragraf.

7. Enhver af Brudfolkene skal afgive skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, hvorvidt han tidligere har indgaaet Ægteskab. Er dette Tilfældet, skal der fremlægges Bevis for, at den tidligere Ægtefælle er død eller at Ægteskabet er opløst ved Skilsmisse eller omstødt.

Beviset for den tidligere Ægtefælles Død føres som Regel ved Attest fra indenlandsk eller udenlandsk offentlig Myndighed. Anser Giftefoged eller Præst det for tvivlsomt, om Bevis for Død er ført, kan Parten forebringe sine Oplysninger og Bevisligheder for Stedets Underdommer, der afgør, om Beviset er tilstrækkeligt. Bevis for, at et tidligere Ægteskab her i Landet er blevet opløst ved Skilsmisse eller omstødt, føres ved Forevisning af Bevillingen eller af en Udskrift af Dommen; denne sidste skal være ledsaget enten af en Attest fra vedkommende overordnede Rets Kontor for, at Appelstævning ikke er udtaget inden 8 Uger fra Dommens Afsigelse, eller af Bevis for, at baade Modparten og Justitsministeriet har givet Afkald paa Appel.

har indgaaet egteskab tidligere. Er dette tilfældet, skal der fremlægges bevis for, at det tidligere egteskab er ophørt ved død, skilsmisse eller omstøtelse eller at det er kjendt ugyldig.

Bevis for den tidligere egtefælles død føres som regel ved attest fra indenlandsk eller udenlandsk offentlig myndighed. Hvis saadan attest ikke kan skaffes, kan parten forebringe sine oplysninger og beviser for stedets underdommer, som avgjør, hvorvidt beviset skal tages for godt.

Beviset for, at et egteskab er ophørt ved skilsmisse eller omstøtelse eller at det er kjendt ugyldig, føres ved fremlæggelse af bevillingen eller af dommen med attest for, at denne er endelig.

Kongen bestemmer, hvorvidt utenlandske bevillinger eller domme kan tjene som bevis for et egteskaps ophør.

8. Har bruden tidligere været gift og vil hun indgaa egteskab, inden den i § 11 bestemte ventetid er forløbet, maa hun føre bevis for, at hun er berettiget til det.

9. Den, som tidligere har været gift, skal desuten godtgjøre, at der

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

Kongen bestemmer, om udenlandske Bevillinger eller Domme afgiver tilstrækkeligt Bevis for et Ægteskabs Ophør.

8. Har Bruden tidligere været gift, og vil hun indgaa Ægteskab, inden den i § 16 bestemte Ventetid er forløbet, skal hun føre Bevis for, at hun er berettiget dertil.

9. Den, der tidligere har været gift, skal derhos godtgøre, at der ikke af Hensyn til Reglen i § 17 er noget til Hinder for det nye Ægteskabs Indgaaelse.

10. Tilhører den ene af Brudfolkene et Trossamfund, hvortil den anden ikke hører, skal de afgive skriftlig Erklæring om, i hvilken Tro Børnene af Ægteskabet skal opdrages.

11. Dersom Brudgommen i Henhold til § 19 skal have Tilladelse till Ægteskabet, maa saadan Tilladelse fremlægges.

12. Rigtigheden af de i Henhold til Nr 6 och 7 afgivne Erklæringer skal skriftlig paa Tro og Love bekræftes af to paalidelige og fuldmyndige Forlovere, der tillige skal bevidne, at de nøje kender den paa-gældende Part. Forloverne kan være fælles for begge Parter; Overøvrig-

av hensyn til forskriften i § 12 ikke er noget til hinder for indgaaelsen av nyt egteskab.

10. Hver av brudfolkene skal stille en forlover, som paa ære og samvittighet skal erklære, at han nøie kjender vedkommende, og oplyse, om parten tidligere har indgaaet egteskab og om denne er saaledes beslegtet eller besvogret med den anden part som nævnt i § 7, § 8 eller § 9.

Som forlover kan alene godtages fuldmyndig mand eller kvinde. I særegne tilfælde kan amtmanden gi samtykke til, at egteskab stiftes uten forlovere, eller at der bare stilles en forlover for begge parter.

11. Forskriften i forordning av 3dje april 1810 § 10 andet punktum om bevis for, at brudfolkene er vaksinerte eller har hat de naturlige kopper, blir indtil videre at iagttat.

3 §.

Hava de trolovade fullgjort vad enligt 2 § åligger dem, och finner ej lysningsförrättaren hinder mot äktenskapet möta, utfärde genast lysning, vari de trolovades fullständiga namn jämte yrke och hemvist utsättas; och varde lysningen genom utfärdarens försorg kungjord i kyrkan nästföljande tre söndagar.

Har äktenskapsbetyg blivit utfärdat, skall genom utfärdarens försorg nästa söndag i kyrkan uppläsas kungörelse därom med uppgift å bägge de trolovades fullständiga namn jämte yrke och hemvist, så ock den församling, där lysning skall ske.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

heden kan i særegne Tilfælde meddele Fritagelse for at stille Forlovere.

§ 23.

Naar Brudfolkene har opfyldt de dem efter § 22 paahvilende Forpligtelser, iværksættes Lysning snarest muligt.

Lysningen skal indeholde Parternes fulde Navn, Stilling, Bopæl og Fødested.

§ 24.

Lysning sker ved offentligt Opslag. Den opslaas saavel paa det Sted her i Landet, hvor Brudgommen bor som paa det, hvor Bruden bor. Hvis nogen af Parterne ikke bor her, opslaas Lysningen paa det Sted her i Landet, hvor vedkommende opholder sig. Lysningen skal holdes opslaaet i 14 Dage (Lysningsfristen).

Udfærdiges Lysningen af Præsten, sker Opslaget paa Kirken. Udfærdiges den af Giftefogden, sker Opslaget i København og Købstæderne

§ 15.

Naar de foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie, utfærdiger vigselmanden straks lysning. Denne skal indeholde brudfolkernes fulde navn, stilling og bopæl eller opholdssted med tilføiende, at de agter at intræde i egteskap.

Er det magtpaaliggende, at lysning sker straks, kan vigselmanden utfærdige lysning, selv om ikke alle foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie.

§ 16.

Lysningen kundgjøres av vigselmanden ved opslag paa et høvelig sted i vedkommende kommune og, om kommunestyret saa har bestemt, tillike ved indrykkelse i et paa stedet almindelig læst blad.

Kundgørelsen skal ske saavel paa brudgommens som paa brudens bosted her i riket. Hvis nogen av dem ikke har bopæl her, kundgjøres den paa det sted i riket, hvor vedkommende opholder sig. Hvis nogen av brudfolkene har bopæl paa

4 §.

Menar någon att hinder mot äktenskapet möter, anmäla och styrke det hos lysningsförrättaren.

5 §.

Är lysning verkställd, och har ej hinder mot äktenskapet blivit jämlikt 4 § hos lysningsförrättaren anmält och styrkt eller eljest blivit honom kunnigt, give han, när det äskas, de trolovade intyg om lysningen och att hinder för äktenskapets ingående ej möter (*lysningsbevis*).

Dansk Tekst.

Raadhuset, paa Frederiksberg paa Tinghuset og ellers paa et let tillægeligt Sted efter Sogneraadets Bestemmelse.

Hvis nogen af Brudfolkene har Bopæl i Udlandet, skal Kundgørelse om Ægteskabet tillige ske der i de Tilfælde og efter de Regler, som Justitsministeriet bestemmer.

§ 25.

Anmeldelse af Hindringer for et Ægteskabs Indgaaelse sker for den Giftefoged eller Præst, der har forestaaet Lysningens Iværksættelse.

§ 26.

Naar Lysningsfristen er udløbet, uden at der har vist sig at foreligge nogen Hindring for Ægteskabets Indgaaelse, meddeler den Giftefoged eller Præst, der har forestaaet Lysningens Iværksættelse, paa Begæring Parterne Attest om, at behørig Lysning har fundet Sted, og at der ikke foreligger nogen Ægteskabshindring.

Norsk tekst.

i utlandet, skal lysningen tillike kundgjøres der i de tilfælde og paa den maate, som Kongen bestemmer.

Lysningen maa være kundgjort minst fjorten dage, før egteskabet indgaaes. Skal kundgjørelse tillike ske i utlandet, bestemmer Kongen lysningsfristen.

§ 17.

Oplysning om, hvorvidt der foreligger nogen egteskabshindring, meddeles den vigselmand, som har udfærdiget lysningen.

§ 18.

Findes der ikke at foreligge nogen hindring mot egteskabet, skal vigselmanden efter lysningsfristens utløb paa begjæring gi brudfolk, som vil indgaa egteskap for en anden vigselmand, en attest om, at lysning har fundet sted og at der ikke foreligger nogen egteskabshindring.

Hvis lysning er foretat, inden alle foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie, maa attesten ikke gives, før de manglende bevisligheter er skaffet.

Svensk text.

6 §.

Är trolövad dödligt sjuk, eller kallas mannen till uppbrott mot fienden, må äktenskap ingås utan att lysning föregått.

7 §.

Äktenskapsbetyg må ej för trolövad utfärdas, med mindre samtycke därtill givits av den, med vilken äktenskapet skall ingås.

Konungen äger meddela närmare bestämmelser angående intyg och försäkran, om vilka i detta kapitel är sagt.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 27.

Hvor ganske særlige Grunde taler derfor, kan Kongen eller den han bemyndiger meddele Fritagelse for Lysning. Betalingen for en saadan Bevilling er 10 Kr.; dog kan den i Tilfælde af Uformuenhed udfærdiges uden Betaling. Ligeledes kan Lysning undlades, naar der paa Grund af en af Parternes Sygdom er alvorlig Fare ved at opsætte Giftermaalet. Dette skal saavidt muligt godtgøres ved Lægeattest.

§ 28.

For Udførelsen af de i nærværende Kapitel omhandlede Forretninger udredes der til den Giftefoged eller Præst, der forestaar Lysningens Iværksættelse, en Afgift af 2 Kr., dog at der yderligere for den i § 26 nævnte Attest betales 1 Kr. Enhver Giftefoged eller Præst er pligtig til gratis at bistaa sine Kolleger med Lysningens Iværksættelse i sit Distrikt og meddele dem Attest herom.

§ 19.

Lysning kan undlates, hvis en av parterne ligger paa sit dødsleie. Naar det ellers vil være til stor ulempe at opsætte giftermaalet, kan amtmanden gi samtykke til, at lysningsfristen forkortes eller at al lysning undlates.

§ 20.

For lysning betales kr. 2,00 og for lysningsattest kr. 0,50. Disse beløb tilfalder vigselmanden, hvis denne ikke er embedsmand. Utgifterne ved lysningens indrykkelse i blad eller ved dens kundgjørelse i utlandet betales av brudefolkene.

Enhver borgerlig vigselmand skal uten godtgjørelse bistaa andre vigselmænd med lysningens kundgjørelse inden sit distrikt og meddele dem attest herom.

Svensk text.

4 KAP.

Om vigsel.

1 §.

Äktenskap ingås med kyrklig eller borgerlig vigsel.

2 §.

Kyrklig vigsel må äga rum:

inom svenska kyrkan, om båda de trolovade äro medlemmar av kyrkan eller den ene är medlem därav och den andre tillhör annat kristet trossamfund; och

inom främmande trossamfund, om Konungen förklarar dess prästerskap äga att förrätta vigsel samt antingen båda de trolovade äro medlemmar av samfundet eller, där samfundet är kristet, den ene är medlem därav och den andre av annat kristet trossamfund.

Konungen äger förordna, att medlem av utländskt evangeliskt-luterskt trossamfund skall hava samma rätt till kyrklig vigsel som medlem av svenska kyrkan.

Vad nu är sagt om medlem av svenska kyrkan skall icke tillämpas å den, som ej är döpt.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

KAPITEL IV.

Om Ægtevielse.

§ 29.

Ægteskab stiftes enten ved kirkelig eller ved borgerlig Vielse.

§ 30.

Kirkelig Vielse kan finde Sted:

- 1) indenfor den danske Folkekirke, naar en af Brudefolkene hører til denne;
- 2) indenfor saadanne Trossamfund, hvis Præster er anerkendte som berettigede til her i Landet at forrette Vielser med borgerlig Gyldighed, naar en af Brudefolkene hører til vedkommende Trossamfund.

Kongen kan bestemme, at Medlemmer af udenlandske evangelisk-lutherske Trossamfund skal være ligestillede med Folkekirkens Medlemmer med Hensyn til Adgangen til kirkelig Vielse.

3dje kapitel.

Egtevielse.

§ 21.

Egteskap stiftes her i riket gennem vielse paa kirkelig eller paa borgerlig maate.

§ 22.

Egtevielse paa kirkelig maate kan finde sted:

1. inden statskirken, naar begge brudefolk er medlemmer av denne, eller naar den ene er medlem av statskirken og den anden er dissenter;
2. inden en ordnet dissentermenighet, naar Kongen har godkjendt formen for egteskapsstiftelse inden vedkommende trossamfund, og enten begge brudefolk tilhører dette samfund, eller den ene tilhører dette og den anden er medlem av statskirken eller er dissenter.

Kongen kan bestemme, at medlemmer av utenlandske evangelisk-lutherske trossamfund skal være likestillet med den norske statskirke.

3 §.

Till vigsel inom svenska kyrkan äga de trolovade välja den präst inom kyrkan de själva åstunda; dock vare annan ej skyldig viga än präst i församling, av vilken endera är medlem.

Inom främmande trossamfund förrättas vigsel av därtill behörig präst inom samfundet.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

kes medlemmer med hensyn til adgangen til kirkelig vielse.

Ved dissenterne forstaaes de samme, som er nævnt i lov angaaende kristne dissenterne m. v. av 27de juni 1891 § 1 og § 24 første led.

§ 31.

Kirkelig Vielse indenfor Folkekirken foretages af dennes Præster.

Ved kgl. Anordning bestemmes det, hvilke Præster i Folkekirken der skal kunne vie, samt hvilke af disse der skal kunne bemyndige en anden i Folkekirken præsteviet Mand til paa deres Ansvar at foretage en Vielse.

Kirkelig Vielse indenfor andre Trossamfund foretages af de dertil særlig anerkendte Præster.

En Præst i Folkekirken er kun pligtig at foretage en Vielse, saafremt begge Brudfolkene hører til Folkekirken, og en af dem derhos er Medlem af hans Menighed. Præsten kan dog nægte at vie en fraskilt. Mener han iøvrigt af religiøse Grunde ikke at kunne eller burde foretage en Vielse, skal han forelægge Biskoppen Sagen; denne afgør da efter en Undersøgelse af samtlige Sagens Omstæn-

§ 23.

Egtevielse paa kirkelig maate forrettes inden statskirken av dertil berettiget prest og inden en ordnet dissentermenighet av dennes prest eller forstander.

Prest i statskirken kan negte at foreta vielse, hvis en av brudfolkene ikke tilhører statskirken, eller hvis ingen av dem tilhører hans menighet.

Prest eller forstander for en ordnet dissentermenighet kan negte at foreta vielse, hvis en av brudfolkene ikke tilhører hans trossamfund.

Før kirkelig vielse foretages, maa det paases, at betingelserne efter § 22 foreligger.

4 §.

Med borgerlig vigsel må äktenskap ingås, evad de trolovade kunde erhålla kyrklig vigsel eller ej.

5 §.

Behörig att förrätta borgerlig vigsel är, i stad, lagfaren ledamot av magistraten eller, där magistrat ej finnes, ordföranden i den för staden särskilt tillsatta styrelse och, på landet, kronofogden ävensom, där Konungen för visst område det medgiver, den som Konungens befallningshavande särskilt förordnar till vigsselförrättare.

Borgerlig vigsselförrättares åliggande att viga är ej beroende därav, att någon av de trolovade har sitt hemvist inom hans tjänstgöringsområde.

Är kronofogde bosatt i stad, äge han jämväl inom staden förrätta vigsel, men vare ej pliktig därtill, med mindre någon av de trolovade har sitt hemvist inom fögderiet.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

digheder, om den paagældende Præst bør fritages for at foretage Vielsen.

§ 32.

Adgang til at blive borgerlig viet staar aaben for alle, uanset om Bettingelserne for kirkelig Vielse er tilstede eller ikke.

§ 33.

Borgerlig Vielse foretages af Giftefogden. Giftefogden er i København og Købstæderne samt paa Frederiksberg Øvrigheden. Andetsteds beskikkes Giftefogden for hver Kommune af Amtsraadet efter Sogneraadets Indstilling, efter at Øvrigheden er hørt derom, og samtidig beskikkes en Stedfortræder. Beskikkelse finder Sted for 4 Aar ad Gangen. Hvervet er et borgerligt Ombud; men den, der har været taget det i 4 Aar, er først efter andre 4 Aars Forløb pligtig paany at lade sig beskikke. Præster kan ikke beskikkes till Giftefogder.

I København kan vedkommende Borgmester autorisere en eller flere Personer til paa sit Ansvar at udføre de omhandlede Forretninger. Udenfor København kan den Øvrighedsperson, der har Forfald, lade

§ 24.

Adgangen til at bli borgerlig viet staar aapen for alle uanset, om brudefolkene kan bli kirkelig viet.

§ 25.

Borgerlig egtevielse foretages i kjøpstæderne av notarius publicus, paa landet og i ladestederne enten av notarius publicus eller av lensmanden.

Borgerlig vigselmannd pligter at foreta vielse, selv om ikke nogen av brudefolkene har bopæl eller fast ophold i hans distrikt.

6 §.

Är ej sådant fall för handen, varom i 3 kap. 6 § sägs, må vigsel ej ske, med mindre lysning är verkställd; och varde vigsel ändå vägrad, om hinder mot äktenskapet är vigselförrättaren kunnigt. Utan lysningsbevis må ej annan viga än den präst, som för kyrkoböckerna där lysning skett.

Har lysning blivit verkställd, men är vigsel ej förrättad inom tre månader därefter, må vigsel ej vidare på den lysning ske.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

sin dertil autoriserede Fuldmægtig træde i sit Sted. Har baade den af Amdsraadet beskikkede Giftefoged og hans Stedfortræder Forfald, udmelder Amtmanden en i Kommunen bosat Person til at udføre Hvervet.

Giftefogden er pligtig at foretage en begært Vielse uden Hensyn til, om nogen af Brudefolkene er bosat i det Distrikt, hvor han har Bemyndigelse til at vie.

§ 34.

Hvis ikke Fritagelse for Lysning er hjemlet ved § 27, maa Vielse ikke foretages, førend lovlig Lysning har fundet Sted. Herom maa Attest efter § 26 forelægges, medmindre den ved Vielsen fungerende Giftefoged eller Præst selv har forestaaet Lysningens Iværksættelse. Til Trods for stedfunden Lysning maa Vielsen ikke foretages, saafremt det er Giftefogden eller Præsten bekendt, at Ægteskabsbetingelserne ikke er tilstede.

Er der hængaaet mere end 3 Maaneder efter Lysningsfristens Udløb, kan Vielse ikke mere foretages paa Grundlag af den stedfundne Lysning.

§ 26.

Hvis ikke fritagelse for lysning er hjemlet ved § 19, skal vigselmanden før vielsen paase, at lovlig lysning har fundet sted. Har han ikke selv utfærdiget lysningen, maa der fremlægges saadan attest, som nævnt i § 18. I alle tilfælde skal vigselmanden negte vielse, hvis han vet, at betingelserne for egteskap ikke er tilstede.

Er der hængaaet mere end tre maaneder fra utløpet av lysningstiden, maa vielse ikke foretages uten efter ny lysning.

Svensk text.

7 §.

Vilja de trolovade viga utan föregående lysning, efter ty i 3 kap. 6 § sägs, åligge trolovad, som är kyrkobokförd i svensk församling, att, där vigselförrättaren ej för den församlings böcker, förete äktenskapsbetyg, som i 3 kap. 2 § 1 mom. är sagt; och skall i övrigt i fråga om villkor för erhållande av vigsel vad i 3 kap. 2 och 3 §§ är beträffande lysning stadgat äga motsvarande tillämpning.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 35.

Skal Parterne vies uden foregaaende Lysning, paaser den Giftefoged eller Præst, der foretager Vielsen, at de i § 22 foreskrevne Bevisligheder tillvejebringes.

§ 36.

Borgerlig Vielse foregaar, medmindre Giftefogden og Parterne enes om et andet passende Sted, i København paa Raadhuset eller i et af de Lokaler, der af Justitsministeriet efter Kommunalbestyrelsens Indstilling godkendes til saadant Brug, i Købstæderne paa Raadhuset, paa Frederiksberg paa Tinghuset og ellers paa Giftefogdens Bopæl eller et andet Sted, som Sogneraadet maatte bestemme.

Vielse i Folkekirken foregaar i en af dennes Kirker, medmindre andet tillades ved særlig Bevilling fra Kongen eller den han bemyndiger, eller en af Parterne er livsfarlig syg. Betalingen for en saadan Bevilling er 10 Kr., dog kan den i Tilfælde af Uformuenhed udfærdiges uden Betaling.

Maa Giftefogden eller Præsten i Anledning af Vielsen møde mere

§ 27.

Skal parterne vies uten foregaaende lysning, paaser vigselmanden, at de bevisligheter, som er nævnt i § 14, skaffes tilveie.

8 §.

Vigsel förrättas i släktingars eller andra vittnens närvaro.

Vid vigseln skola de trolovade, samtidigt tillstådes inför vigselförrättaren, på hans fråga avgiva sitt ja och samtycke till giftermålet samt därpå av honom förklaras för äkta makar.

I övrigt lände till efterrättelse, vid vigsel inom svenska kyrkan föreskrifterna i kyrkohandboken, vid vigsel inom främmande trossamfund dess kyrkobruk och vid borgerlig vigsel bestämmelser, som varda av Konungen meddelade.

Vigselförrättaren give makarna ofördröjligen bevis om vigseln.

9 §.

Vigsel vare utan verkan, om den ej förrättats av präst, som äger behörighet att viga, eller av borgerlig vigselförrättare eller om därvid ej så tillgått, som i 8 § andra stycket är föreskrivet; men ej skall vigsel anses ogill, förty att eljest icke så förfarits. som i 8 § är sagt, eller vigselförrättaren överskridit sin behörighet eller vederbörlig lysning ej föregått.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

end 1 Kilometer fra sin Bolig, skal Parterne paa passende Maade befordre ham dertil.

§ 37.

Vielsen skal foregaa i mindst 2 Vidners Overværelse.

Ved Vielsen skal Brudfolkene under samtidig Møde for Giftefogden eller Præsten paa hans Spørgsmaal erklære at ville ægte hinanden, og derpaa af ham forkyndes at være Ægtefolk.

De nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved borgerlig Vielse og ved Vielse i Folkekirken gives af Kongen.

§ 38.

En stedfunden Vielse er uden Virkning, hvis den ikke er foretaget af en Myndighed, der ifølge §§ 31 og 33 kan foretage Vielser, eller hvis de i § 37, 2 Stk., foreskrevne Regler ikke er iagttagne. Derimod er det uden Betydning for Vielsens Gyldighed, at Reglerne om Lysning eller om Vielse iøvrigt er

§ 28.

Vielsen skal foregaa i overvær av mindst to vidner.

Ved vielsen skal brudfolkene under samtidig nærvær for vigselmanden paa hans spørgsmaal erklære, at de vil ta hinanden til egte, og derefter av vigselmanden erklæres for egtefolk.

De nærmere regler om formerne ved vielse i statskirken og ved borgerlig vielse gives av Kongen. Ved vielse av prest eller forstander for dissentermenighet iagttages de former, som er godkjent av Kongen; bekjendtgjørelse om godkjendelsen skal indrykkes i Lovtidende.

§ 29.

En egtevielse her i riket er uten virkning, hvis den ikke er utført av en myndighet, som kan foreta vielse, eller hvis der ikke er gaat frem som bestemt i § 28 andet led.

At de øvrige forskrifter om fremgangsmaaten ved vielsen eller om lysning ikke er fulgt, eller at vigselmanden har overskredet grænser-

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

tilsidesatte, eller at Giftfogden eller Præsten i det foreliggende Tilfælde har overskredet Grænserne for sin Beføjelse.

ne for sin myndighet, har ingen indflydelse paa egtevielsens gyldighet.

§ 39.

Umiddelbart efter Vielsen indføres den af Giftfogden i en dertil indrettet Protokol (Ægteskabsbogen), af Præsten i Kirkebogen. Nærmere Regler om Førelse af Ægteskabsbogen og dens Duplikat, om Vielsens Anmeldelse til anden Kirkebog eller Ægteskabsbog og om Udfærdigelse af Bevis for Vielsen vil, indtil disse Forhold ordnes ved Lov, være at give ved kgl. Anordning.

§ 30.

Vielser i statskirken indføres i kirkeboken.

Vielser av prest eller forstander for dissentermenighet indføres i den anordnede protokol og indberettes til øvrigheten overensstemmende med lov av 27de juni 1891 nr. 1 § 3.

Vielser av borgerlig vigselmand indføres i protokol. Vigselmanen skal inden fjorten dage sende melding til sognepresten paa det sted, hvor egtefolkene tar bopæl, eller, hvis dette ikke kan opgives, til sognepresten paa det sted, hvor egteskapet indgaaes.

Har nogen av egtefællerne sit bosted i utlandet, skal underretning meddeles paa saadan maate, som Kongen bestemmer.

Nærmere regler om de oplysninger, som skal gives ved melding om foretagne vielser, gives av Kongen.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 40.

Saafremt Brudgommen er pensionsberettiget Embedsmand i den danske Stats Tjeneste eller Lærer i den danske Folkeskole og ikke forinden Vielsen har godtgjort at være fritaget for eller have opfyldt den ham efter Lovgivningen paahvilende Forpligtelse med Hensyn til Enkeforsørgelse, skal den Giftefoged eller Præst, der foretager Vielsen, uden Ophold gøre Indberetning derom til henholdsvis Finansministeriet eller Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 41.

For Medvirkning ved Vielsen betales der Giftefogden 2 Kr., medens Præsten og Kirkebetjenten faar Betaling efter de herom gældende Regler.

Den for Udskrifter af Kirkebogen hjemlede Betaling skal ogsaa udredes for Udskrifter af Ægteskabsbogen.

Statskassen afholder Udgiften til de Tavler, paa hvilke Lysning opslaas, till Anskaffelse af Ægteskabsbøger og Duplikater af disse samt til Duplikaternes Førelse.

§ 31.

For egtevielse ved en borgerlig vigselmand, som ikke er embedsmand, betales kr. 3,00 og for utskrift eller attest kr. 0,50. Disse beløb tilfalder vigselmanden. Bruddeparret utreder i tilfælde ogsaa lovbestemt skyssgodtgørelse til vigselmanden.

5 KAP.

Om återgång av äktenskap.

1 §.

Har äktenskap slutits, ändå att däremot var hinder, som sägs i 2 kap. 7, 9 eller 10 §, skall till återgång dömas.

För hinder, som avses i 2 kap. 10 §, äge dock återgång ej rum, där det tidigare äktenskapet är upplöst utan att talan om återgång blivit väckt.

Allmän åklagare vare pliktig yrka äktenskapets återgång; och må talan därom föras jämväl av vardera maken samt för hinder, som avses i 2 kap. 10 §, av den omgiftes make i det tidigare giftet.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 42.

Ægtefællerne har Adgang til at faa et ved borgerlig Vielse indgaaet Ægteskab kirkelig velsignet efter Aftale med en Præst i Folkekirken. Nærmere Regler herom fastsættes ved kgl. Anordning.

§ 43.

Angaaende de ovenfor i §§ 31, 4 Stk., 36, 37, 3 Stk, 41 og 42 omhandlede Forhold gælder for de anerkendte Trossamfunds Vedkommende disses særlige Forskrifter.

KAPITEL V.

4de kapitel.

Om Ægteskabs Omstødelse.

Egteskaps ugyldighet og omstøtelse.

§ 44.

Er Ægteskab indgaaet i Strid med Reglerne i §§ 12, 14 eller 15, bliver det at omstøde ved Dom.

I Tilfælde af Tvegifte kan det dog ikke omstødes, naar det tidligere Ægteskab er ophørt, inden Sag er anlagt.

§ 32.

Er egteskab indgaaet i strid med § 7, § 9 eller § 10, er egteskapet ugyldig.

I tilfælde av tvegifte vinder dog det nye egteskab gyldighet uten ny egtevielse, hvis det tidligere egteskab er ophørt eller kjendt ugyldig,

Dansk Tekst.

Sag til Omstødelse skal anlægges af det offentlige, men kan ogsaa anlægges af en af Ægtefællerne eller i Tilfælde af Tvegifte tillige af Ægtefællen i det tidligere Ægteskab.

Norsk tekst.

inden sak er reist til erhvervelse av dom for det nye egteskaps ugyldighet.

Sak til erhvervelse av dom for egteskapets ugyldighet skal reises av paatalemyndigheten, men kan ogsaa reises av enhver av egtefællerne og i tilfælde av tvegifte tillike av egtefællen i det tidligere egteskap.

§ 33.

Egteskap, som er ugyldig efter § 32, regnes i henseende till forskriftene i §§ 9 och 11 like med et gyldig egteskap. Det samme gjælder med hensyn til forskriften i § 10, saalænge egteskapet ikke er kjendt ugyldig.

§ 34.

Hvis den ene av parterne i et egteskap, som er ugyldig efter § 32, var i god tro ved indgaaelsen, den anden derimot ikke, er den sidste pligtig til at yde den første erstatning for det formuestap, denne har lidt som følge av egteskapet, og desuten saadan erstatning for tap i fremtidig erhverv, som retten under hensyn til den utviste skyld og omstændighetene forøvrig finder billig. Retten kan derhos paalægge den

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

skyldige at yde en efter billighet avpasset pengesum som opreisning for den voldte tort og anden skade av ikke økonomisk art. Erstatningen og opreisningen begrænses i tilfælde av tvegifte saaledes, at egtefællen i det tidligere egteskap eller dennes arvinger saavidt mulig ikke blir værre stillet end, om det nye ugyldige egteskap ikke var indgaat.

Istedenfor erstatning for tap i fremtidig erhverv efter første led kan domstolen paa begjæring tilkjende parten ret til underholdsbidrag av den anden. Bidraget fastsættes og indrives efter de regler, som gjælder for tilfælde av egteskaps opløsning. Det bortfalder, hvis den berettigede gifter sig paanyt.

Var begge parter i god tro ved indgaaelsen, kan retten paalægge den ene at yde den anden erstatning for det, som denne ved sin virksomhet har bidraget til at forbedre eller opretholde den førstes økonomiske stilling. Erstatningen fastsættes av retten efter billighet.

Kravet paa erstatning og opreisning maa gjøres gjældende under den sak, som anlægges for at faa egteskapet kjendt ugyldig, eller inden

2 §.

Var make vid vigseln sinnessjuk eller sinnesslö, gånge äktenskapet på hans talan åter. Har han ej yrkat återgång inom sex månader från det sjukdomen blev botad, vare sin rätt till talan förlustig.

Hade andra maken vid vigseln ej kunskap om sinnessjukdomen eller sinnesslöheten, äge jämväl han vinna återgång, såframt han väcker talan inom sex månader från det han fick sådan kunskap och sist inom tre år från vigseln; dock att talan om återgång för sinnessjukdom ej må anställas, sedan sjukdomen blivit botad.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

seks maaneder, efterat dom for ugyl-
dighet er avsagt.

§ 35.

De regler, som for tilfælde av
egteskaps opløsning er git om un-
derholdsbidrag til barn og om, hvem
av forældrene der skal ha det hos
sig og ha forældremyndigheten over
det, faar tilsvarende anvendelse på
barn, som er født i et efter § 32
ugyldig egteskap eller hvis forældre
efter dets fødsel er kommet sammen
i saadant egteskap.

§ 45.

En Ægtefælle, som ved Ægteska-
bets Indgaaelse var sindssyg, uden
at have faaet Tilladelse till Ægte-
skabet efter § 10, eller som var i
højere Grad aandssvag, kan paastaa
sit Ægteskab omstødt ved Dom. Er
der hengaaet seks Maaneder, efter
at Sindssygdommen er blevet hel-
bredet, kan Sag ikke længer an-
lægges.

Havde den anden Ægtefælle ved
Ægteskabets Indgaaelse ikke Kund-
skab om Sindssygdommen eller Aands-
svagheden, kan ogsaa han paastaa
Ægteskabet omstødt, medmindre der

§ 36.

En egtefælle, som var sindssyk ved
egteskapets indgaaelse, kan forlange
egteskapet omstøtt ved dom, med-
mindre han efter sygdommens hel-
bredelse har latt seks maaneder gaa
hen uten at reise sak.

Var den anden egtefælle ved egte-
skapets indgaaelse uvidende om sinds-
sygdommen, kan ogsaa han forlange
egteskapet omstøtt, medmindre han
efter at ha faat kundskap om syg-
dommen har latt seks maaneder gaa
hen uten at reise sak. Senere end
tre aar efter egteskapets indgaaelse
kan han ikke reise sak til omstøtelse.

3 §.

Äktenskap gånge ock på makes yrkande åter:

1. om han vid vigseln befann sig i tillfällig sinnesförvirring eller annat sådant tillstånd, som utesluter rättslig handlingsförmåga;

2. om han av misstag låtit sig viga vid annan än sin trolovade eller utan att vilja ingå äktenskap;

3. om honom ovetande andra maken vid vigseln led av fallandesot, som härrör av övervägande inre orsaker, könssjukdom i smittosamt skede eller spetälska eller var obotligt vanför till äktenskap;

4. om han bedragits till äktenskapet, därigenom att han blivit av andra maken genom falsk uppgift eller svikligt förtigande vilseledd angående vem denne är eller angående sådana omständigheter rörande hans tidigare liv, som skäligen bort avhålla den bedragne från äktenskapets ingående; eller

5. om han blivit tvungen till äktenskapet.

Återgång äge ej rum, där ej maken instämt sin talan inom sex månader, sedan tillstånd, som i 1 sägs, upphörde eller han fick kunskap om återgångsskäl, varom i 2, 3 eller 4 förmäles, eller blev fri från tvång, som i 5 avses; och må talan om återgång ej i något fall upptagas, sedan tre år förflutit från vigseln.

Talan om återgång må ej heller anställas för könssjukdom, där maken ej blivit smittad och sjukdomen redan upphört att vara smittosam, eller för annan sjukdom, sedan den blivit botad.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

er forløbet 6 Maaneder efter at han har faaet saadan Kundskab, eller Sygdommen senere er helbredet. Sagen maa i hvert Fald anlægges senest 3 Aar efter Ægteskabets Indgaaelse.

§ 46.

Et Ægteskab bliver endvidere at omstøde efter Paastand af den ene Ægtefælle:

1. naar han ved Ægteskabets Indgaaelse befandt sig i forbigaaende Sindsforvirring eller lignende Tilstand, som udelukker retlig Handleevne;
2. naar han af en Feiltagelse har ladet sig vie til en anden end sin Forlovede eller uden at ville indgaa Ægteskab;
3. naar uden hans Vidende den anden Ægtefælle ved Ægteskabets Indgaaelse led af Kønssygdom, som endnu frembød Smittefare, Epilepsi med jævnlige Anfald eller Spedalskhed, eller af en uhelbredelig legemlig Mangel, der gør uskikket til Ægteskab;
4. naar han er blevet forledet til at indgaa Ægteskabet derved, at han af den anden Ægtefælle

Saalænge sindssygdommen ikke er helbredet, kan ogsaa paatalemyndigheten reise sak til egteskapets omstøtelse, hvis den av hensyn til den sindssykes tarv eller iøvrig finder dette paakrævet.

§ 37.

En egtefælle kan forlange egteskapet omstøtt ved dom:

1. hvis han ved egtevielsen var bevisstløs eller befandt sig i lignende forbigaaende tilstand, som utelukker retslig handleevne;
2. hvis han ved en feiltagelse har latt sig vie til en anden end sin forlovede eller uten at ville indgaa egteskap;
3. hvis den anden egtefælle uten hans vidende hadde lidt av sindssygdøm før egtevielsen eller ved indgaaelsen led av venerisk sygdom, som endnu frembød smittefare, epilepsi eller spedalskhed eller av en uhelbredelig legemlig feil, som utelukker samleie;
4. hvis han er blit forledet til at indgaa egteskapet ved, at han av den anden egtefælle gjennom falske opplysninger eller svingagtig fortælling av sandheten er vildledet om, hvem den anden er, eller an-

Dansk Tekst.

gennem falske Oplysninger eller svigagtig Fortielse af Sandheden er vildledet om, hvem den anden er, eller angaaende saadanne Omstændigheder ved hans tidligere Liv, som med Føje maatte have afholdt Sagsøgeren fra at indgaa Ægteskabet;

5. naar han er blevet tvunget til at indgaa Ægteskabet.

Sag om Ægteskabs Omstødelse kan ikke længere anlægges, naar der er forløbet 6 Maaneder efter at den under Nr 1 omtalte Sindstilstand er ophørt, eller efter at den paataleberettigede Ægtefælle i de under Nr 2—4 nævnte Tilfælde er blevet bekendt med Omstødelsergrunden, eller efter at den under Nr 5 nævnte Tvang er ophørt. Sag maa i hvert Fald være anlagt senest 3 Aar efter Ægteskabets Indgaaelse. Sag om Omstødelse kan ikke heller anlægges, a) paa Grund af Kønssygdom, naar Ægtefællen ikke er blevet smittet og Sygdommen er ophørt at være smitsom, eller b) paa Grund af anden Sygdom, naar den er helbredet.

Norsk tekst.

gaaende saadanne omstændigheder ved dennes tidligere liv, som rettelig maatte ha avholdt saksøgeren fra at indgaa egteskabet;

5. hvis han er blit tvunget til at indgaa egteskabet ved retsstridig adfærd, som var skikket til at medføre alvorlig frygt.

Omstøtelse kan ikke forlanges, hvis sak ikke er reist inden sex maaneder, efterat saadan tilstand som under nr. 1 nævnt er ophørt, eller efterat den paataleberettigede egtefælle i de under nr. 2, 3 og 4 nævnte tilfælde har faat kjendskap til omstøtelsesgrunden, eller efterat han i det under nr. 5 nævnte tilfælde er blit fri for tvangen. Senere end tre aar efter egteskabet indgaaelse kan sak ikke reises. Ei heller kan sak reises paa grund av venersykdom, naar den paataleberettigede egtefælle ikke er blit smittet og sykdommen har ophørt at være smitsom, eller paa grund av epilepsi eller spedalskhet, naar sykdommen er helbredet.

Svensk text.

4 §.

I fråga om verkan av återgång skall, där ej nedan är annorlunda stadgat, vad om äktenskapsskillnad är föreskrivet äga motsvarande tillämpning.

5 §.

Då äktenskap återgår, skall vid bodelningen så anses, som om den egendom, envar av makarna vid vigseln infört i boet eller efteråt förvärvat genom arv, gåva eller testamente, varit den makes enskilda. Vad nu är sagt äge dock ej tillämpning i fråga om makes rätt till vederlag, utan så är att den grundar sig på åtgärd av den make, vilken icke infört eller förvärvat egendomen, och denne haft vetskap om återgångsskälet.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 47.

Med Hensyn til Retsvirkningerne af Ægteskabs Omstødelse finder Reglerne om Skilsmisse tilsvarende Anvendelse, medmindre andet nedenfor er bestemt.

§ 48.

Ved Deling af fælles Formue i Anledning af et Ægteskabs Omstødelse udtager hver Ægtefælle forlods saa meget, som svarer til hvad han har indbragt i Boet ved Ægteskabets Indgaaelse eller gennem senere Erhvervelse ved Arv eller Gave, eller hvad han har overført til Fællesboet fra eget Særeje. Strækker den fælles Formue ikke til, sker der forholdsvis Afkortning. Det som den ene Ægtefælle har skænket den anden som Særeje kan fordres tilbage.

§ 38.

Naar et egteskap er omstøtt, gjælder samme regler som, naar et egteskap er opløst, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

§ 39.

Ved deling av formuesfællesskap efter et egteskaps omstøttelse har enhver av egtefællerne ret til forlods at utta en saa stor andel av den forhaandenværende fællesformue, som svarer til, hvad han har indbragt i boet ved egteskapets indgaaelse eller senere har tilført boet ved arv eller gave, som er tilfaldt ham, eller ved overdragelse av særeiemidler. Strækker den fælles formue ikke til, sker der forholdsvis avkortning for hver av egtefællerne. Reglerne i lov om formuesforholdet mellem egtefæller av 29de juni 1888 §§ 16, 17 og 18 faar ogsaa i dette tilfælde anvendelse. Det samme gjælder reglerne i nævnte lovs §§ 35 og 37.

Det, som den ene egtefælle har skjænket den anden som særeie, kan fordres tilbake.

Svensk text.

6 §.

Sker återgång jämlikt 1 §, och var ena maken vid vigseln i god tro men den andre ej, äge den förre rätt till skadestånd, efter ty med avseende å makarnas förmögenhetsförhållanden och övriga omständigheter prövas skäligt.

Vinner make återgång jämlikt 2 § första stycket eller 3 §, och var den omständighet, som föranledde återgången, vid vigseln känd för andra maken, njute ock den make, på vars talan äktenskapet går åter, skadestånd, som nyss är sagt.

Skadestånd må sättas att utgå på en gång eller å särskilda tider.

Anspraak på skadestånd skall vid talans förlust framställas i målet om återgång eller i mål om klander av avtal, som makarna med hänsyn till återgången träffat.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 49.

Omstødes et Ægteskab ifølge § 44, og var den ene Ægtefælle ved Ægteskabets Indgaaelse i god Tro, den anden derimod ikke, har den førstnævnte Krav paa en billig Godtgørelse, der fastsættes under Hensyn til begges økonomiske Kaar og de øvrige Omstændigheder.

Samme Ret tilkommer en Ægtefælle, som opnaar sit Ægteskabs Omstødelse ifølge § 45 1 Stk. eller § 46, hvis den Omstændighed, hvorpaa Omstødelsen grundes, var den anden Ægtefælle bekendt.

Kravet paa Godtgørelse, der kan tilkendes som en periodisk Ydelse, skal fremsættes under Omstødelsesagen.

§ 40.

Hvis et egteskab omstøtes og omstøtelsesgrunden var saksøkte bekendt ved egtevielsen, kan saksøkeren kræve erstatning for formuestap og tap i fremtidig erhverv samt opreisning efter de regler, som er git i § 34, første led.

Istedenfor erstatning for tap i fremtidig erhverv kan domstolen på begæring tilkjende saksøkeren ret til underholdsbidrag av den anden egtefælle. Bidraget fastsættes og inddrives efter de regler, som gjælder for tilfælde av egteskaps opløsning. Det bortfalder, hvis den berettigede gifter sig paanyt.

Krav efter denne paragraf maa gjøres gjældende under omstøtelses-saken eller under et søksmaal, som reises for att faa en mellem egtefællerne truffet avtale sat ut av kraft (jfr § 64).

Det som er bestemt ovenfor, gjælder ogsaa sindsyk, hvis egteskap i henhold til § 36 omstøtes efter begjæring av paatalemyndigheten, saafremt den anden egtefælle var vidende om sindssygdommen. Kravet maa i saa fald gjøres gjældende inden seks maaneder efter omstøtelsesdommen.

Svensk text.

7 §.

Efter återgång vare makarna ej pliktiga försörja varandra.

8 §.

Går äktenskap åter jämlikt 1 §, och var mannen i god tro men hustrun ej, eller vinner mannen återgång jämlikt 2 § första stycket eller 3 §, och var den omständighet, som föranledde återgången, vid vigseln känd för hustrun, varde, där mannen i målet om återgång det äskar, förbud henne meddelat att vidare bära hans namn.

9 §.

Upplöses genom makes död äktenskap, som jämlikt 1 § bort gå åter, skall, såframt yrkande därom göres sist vid bodelningen, boet så delas, som hade återgång skett.

Samma lag vare, där äktenskap, som jämlikt 2 eller 3 § kan dömas att återgå, genom döden upplöses och tillämpning av nyss sagda regler äskas av den efterlevande maken, om han ägde vinna återgång, eller av annan bodelägare, om den avlidne hade sådan rätt och han förde talan om återgång eller intill sin död befann sig i sådant tillstånd, som i 2 § eller 3 § 1 sägs.

Efterlevande make, som vid andra makens död ägde vinna återgång av äktenskapet, njute, där han sist vid bodelningen det yrkar, skadestånd efter de i 6 § givna regler.

Hade äktenskap bort gå åter för hinder, som sägs i 2 kap. 10 §, och dör den omgifte, skall rätt till ersättning, pension eller annan ekonomisk förmån, som är tillagd efterlevande make, där ej annat av omständigheterna framgår, anses tillkomma maken i första giftet.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 50.

For Tiden efter Ægteskabets Omstødelse paahviler det ikke nogen af Ægtefællerne at bidrage til den anden Ægtefælles Underhold.

§ 51.

Omstødes et Ægteskab, der er indgaaet til Trods for en Omstødelsesgrund, som var Hustruen bekendt ved Ægteskabets Indgaaelse bliver det paa Mandens Forlangende i Dommen at udtale, at hun ikke længere maa bære hans Navn.

§ 52.

Dør en af Parterne i et Ægteskab, som kunde omstødes efter § 44, inden Omstødelse er sket, kan den efterlevende Ægtefælle eller enhver af Arvingerne kræve Reglerne i § 48 bragte til Anvendelse, ligesom Ægtefællen kan kræve Godtgørelse efter Reglen i § 49.

Den i nærværende Paragrafs 1ste Stykke hjemlede Ret tilkommer den paataleberettigede efter §§ 45 eller 46, naar den anden Ægtefælle dør, inden Omstødelse er sket og inden Paataleretten er tabt.

Dør den ifølge §§ 45 eller 46 paataleberettigede Ægtefælle, efter at

§ 41.

Utenfor det tilfælde, som nævnes i § 40 andet led, har egtefæller ikke pligt til at underholde hinanden efter egteskabets omstødelse.

§ 42.

Blir et egteskap efter mandens forlangende omstøtt av en grund, som var hustruen bekjendt ved egtevielsen, skal hun frakjendes retten til at bære hans navn, hvis paastand derom fremsættes under omstøtelses-saken.

§ 43.

Hvis et egteskap, som kan omstøtes, ophører ved den ene egtefælles død, har gjenlevende egtefælle, som ikke har tapt adgangen til at kræve egteskapet omstøtt, ret til at forlange deling av fællesbo efter reglerne i § 39 samt erstatning og opreisning under de betingelser, som er nævnt i § 40. Kravene maa fremsættes inden seks maaneder efter dødsfaldet.

Dør den egtefælle, som kan kræve egteskapet omstøtt, har hans arvinger ret til at kræve deling efter § 39 samt erstatning for formuestap under de betingelser, som er nævnt i

6 KAP.**Om separation och äktenskapsskillnad.****1 §.**

Makar, som finna sig ej kunna fortsätta den äktenskapliga sammanlev-

Dansk Tekst.

Sagen er anlagt, eller var han i de i § 45, 1 Stk. eller § 46 Nr. 1 nævnte Tilfælde indtil sin Død i saadan Tilstand, som der nævnt, kan ogsaa enhver af hans Arvinger kræve Reglerne i § 48 bragte til Anvendelse.

Krav efter 1, 2 og 3 Stk. maa fremsættes inden 6 Maaneder efter Dødsfaldet.

Dør en tvegift Ægtefælle, inden Ægteskabet er omstødt, skal den Ret mod Tredjemand til Erstatning, Pension eller andet økonomisk Gode, som ved Dødsfald tilfalder en efterlevende Ægtefælle, tilkomme Ægtefællen i det første Ægteskab, saafremt andet ikke fremgaar af Omstændighederne.

§ 53.

Saaframt Reglerne i § 52, 1. eller 2. Stk. paa Ægtefællens Begæring bringes til Anvendelse, bortfalder dennes lovbestemte Arveret efter den anden Ægtefælle.

KAPITEL VI.

Om Separation og Skilsmisse.

§ 54.

Naar Ægtefæller, som finder ikke

Norsk tekst.

§ 40, hvis sak allerede var reist, eller hvis avdøde i de tilfælde, som nævnes i § 36 og § 37 nr. 1, like til sin død var i saadant tilstand, som der nævnt. Kravene maa fremsættes inden seks maaneder efter dødsfaldet.

Skal deling foretages efter reglerne i § 39, bortfalder den arveret, som ifølge lov eller gjensidig testament er tilsagt den gjenlevende egtefælle.

5te kapitel.

Egteskaps opløsning.

§ 44.

Egtefæller, som finder ikke at

Svensk text.

naden, äge, när de äro ense därom, vinna rättens dom å sammanlevnadens hävande (separation).

2 §.

Gör ena maken sig skyldig till grov försummelse av sin plikt att försörja andra maken eller barnen, eller åsidosätter han eljest i märklig mån sina plikter mot dem, eller är han hemfallen åt missbruk av rusgivande medel, eller för han ett lastbart liv, äge andra maken vinna separation, där ej sådana omständigheter föreligga, att det ändock skäligen kan fordras att han fortsätter sammanlevnaden.

Har på grund av stridighet i lynne och tänkesätt eller av annan orsak uppstått sådan söndring mellan makarna, att sammanlevnadens fortsättande skäligen icke kan fordras, äge en var av dem vinna separation; dock må, där ena maken huvudsakligen bär skulden till söndringen, ej mot den

Dansk Tekst.

at kunne fortsætte Samlivet, er enige om at ønske Separation og om Ordningen af de i §§ 68, 70 og 71 omhandlede Forhold, bliver Separationsbevilling at meddele dem af Overøvrigheden. Forinden skal Reglerne i § 77 være iagttagne.

§ 55.

Efter Paastand af den ene Ægtefælle bliver der at give Dom til Separation, naar den anden Ægtefælle gør sig skyldig i grov Forømmelse af sin Underholdspligt mod Ægtefællen eller Børnene eller iøvrigt i grov Krænkelse af sine Pligter mod dem eller er henfalden till Misbrug af Beruselsesmidler eller fører et lastefuldt Liv, medmindre saadanne Omstændigheder foreligger,

Norsk tekst.

kunne fortsætte det egteskabelige samliv, kan forlange bevilling av amtmanden til ophævelse av samlivet, saafremt de begge er enige om det.

Før bevilling meddeles, skal forlikskommissionen ha forsøkt mægling mellem dem; istedenfor forlikskommissionen kan vedkommende menighets prest eller forstander foreta mæglingen, hvis begge egtefæller er enige om det. Ved mæglingen skal begge egtefæller møte frem personlig. Har egtefællerne bopæl i forskjellige kommissionsdistrikter, kan mæglingen foregaa særskilt for hver av dem. For egtefælle, som ikke har bopæl her i riket, er mægling ikke nødvendig.

§ 45.

Efter begjæring av en av egtefællerne kan Kongen gi bevilling til ophævelse av det egteskabelige samliv, hvis den anden egtefælle vedvarende eller gjentagende forsømmer sin underholdspligt mot egtefællen eller barnene eller iøvrigt gjør sig skyldig i grov eller vedvarende krænkelse av sine pligter mot dem eller er henfalden til misbruk av beruselsesmidler eller fører et laste-

Svensk text.

andres bestridande dömas till separation, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

3 §.

Hava makar levat separerade ett år, och är sammanlevnaden ej heller därefter upptagen, varde på talan av endera dömt till äktenskapsskillnad.

Dansk Tekst.

at det dog billigvis kan fordres, at Sagsøgeren skal fortsætte Samlivet.

Maa ellers paa Grund af dyb Uoverensstemmelse mellem Ægtefællerne Forholdet mellem dem anses for saaledes ødelagt, at Samlivets Fortsættelse ikke billigvis kan fordres, kan enhver af dem faa Dom till Separation, medmindre det oplyses, at det er Sagsøgeren der væsentlig bærer Skylden for Uoverensstemmelsen.

§ 56.

Har Ægtefæller levet separerede i et Aar, uden at Samlivet senere er gjenoptaget, bliver Ægteskabet at opløse ved Bevilling af Justitsministeriet eller hvem dette bemyndiger, naar Ægtefællerne er enige om Skilsmissen og om Ordningen af de i §§ 69, 70 og 71 omhandlede Forhold. Har de levet separerede i to Aar, kan enhver af Ægtefællerne kræve Bevillingen. Forinden Bevilling efter denne Paragraf meddeles, skal Reglerne i § 77 være iagttagne.

Norsk tekst.

fuldt liv eller gjentagne ganger er dømt til tap av de rettigheter, som nævnes i straffelovens § 29 nr. 2, eller til straf, som medfører saadant tap.

Likeledes kan Kongen efter begjæring av den ene egtefælle gi bevilling til samlivets ophævelse, hvis der mellem egtefællerne er opstaaet saadan uenighet eller uoverensstemmelse, at det — naar hensees saavel til egtefællen som i tilfælde til barnene — ikke billigvis kan forlanges, at samlivet skal fortsættes.

§ 46.

Har egtefæller levet adskilt i ett aar, efterat samlivet paa lovformelig maate er ophævet, og har de ikke senere gjenoptat samlivet, skal egteskapet opløses ved bevilling av Kongen eller den, han bemyndiger, saafremt begge egtefæller begjærer det. Har adskillelsen varet i mindst to aar, kan enhver av egtefællerne forlange egteskapet opløst.

Svensk text.

4 §.

Är utan dom å separation sammanlevnaden mellan makar på grund av söndring hävd sedan minst tre år, äge envar av makarna vinna äktenskapsskillnad; dock må, där ena maken huvudsakligen bär skulden till söndringen, ej mot den andres bestridande dömas till skillnad, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

5 §.

Har ena maken egenvilligt och utan giltig orsak undandragit sig sammanlevnaden två år och ej sedermera upptagit den, äge andra maken vinna skillnad i äktenskapet.

6 §.

Är ena maken borta, och vet man ej att han inom de tre sista åren varit vid liv, äge andra maken vinna äktenskapsskillnad.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 57.

Har paa Grund af Uoverstemmelse mellem Ægtefæller deres Samliv uden stedfunden Separation været hævet i mindst 3 Aar, uden at det senere er genoptaget, kan enhver af Ægtefællerne paastaa Ægteskabet opløst ved Dom. Oplyses det, at Sagsøgeren væsentlig bærer Skylden for Samlivets Ophævelse, kan Skilsmisse dog ikke gives mod Sagsøgtets Indsigelse, medmindre særlig vægtige Grunde taler derfor.

§ 58.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle i 2 Aar mod Sagsøgerens Vilje og uden fyldestgørende Grund har unddraget sig Samlivet, og dette ikke senere er genoptaget.

§ 59.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle er forsvundet, og 3 Aar er hen-

§ 47.

Har samlivet mellem egtfæller været hævet i tre aar, uten at det er skedd paa lovformelig maate, og er samlivet ikke senere gjenoptat, kan egteskabet opløses ved bevilling av Kongen efter begjæring av en av egtfællerne. Dog bør opløsning i almindelighet ikke ske efter begjæring av egtfælle, som ved forgaaelse eller slet forhold hovedsakelig er skyld i samlivets ophævelse, saafremt den anden egtfælle motsætter sig opløsningen.

§ 48.

Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtfælle opløses ved dom, naar den anden egtfælle i to aar har unddraget sig samlivet mot saksøkerens vilje og uten fyldestgjørende grund, og samlivet ikke senere er gjenoptat.

§ 49.

Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtfælle opløses ved dom, naar den anden egtfælle er forsvundet og tre aar er gaat hen,

Svensk text.

7 §.

Har ena maken, i strid mot vad i 2 kap. 10 § är stadgat, ingått nytt gifte, äge andra maken vinna äktenskapsskillnad, så framt han anställer talan därom inom sex månader från det han fick kunskap om den nya vigseln.

8 §.

Bryter ena maken äktenskapet med hor, eller övar han annan straffbar otukt, have andra maken rätt till äktenskapsskillnad, där han ej varit delaktig i gärningen eller samtyckt därtill; instämme dock sin talan inom sex månader efter erhållen kunskap om gärningen och sist inom tre år, sedan den begicks, eller vare förlustig sin rätt.

Dansk Tekst.

gaaede fra den sidste Efterretning om, at han var i Live.

§ 60.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle har indgaaet nyt Ægteskab i Strid med Reglen i § 15.

Sagen maa anlægges inden 6 Maaneder, efter at Ægtefællen er blevet vidende om det nye Ægteskabs Indgaaelse.

§ 61.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud eller andet usædeligt Forhold, der kan sidestilles dermed, medmindre Ægtefællen frivillig har medvirket til Handlingen eller har samtykket i den.

Sagen maa anlægges inden 6 Maaneder, efter at Ægtefællen er blevet vidende om Handlingen, og senest inden 3 Aar efter at den er begaaet.

Norsk tekst.

siden man sidst havde efterretning om, at egtefællen var i live.

§ 50.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har indgaaet nyt egteskab i strid med § 10.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om indgaaelsen av det nye egteskab.

§ 51.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har gjort sig skyldig i egteskapsbrudd eller i anden strafbar utugtig omgængelse. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som frivillig har medvirket til den strafbare handling, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om den strafbare handling, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

Svensk text.

9 §.

Har make, som lider av könssjukdom i smittosamt skede, med vetskap eller misstanke därom genom könsumgånge utsatt andra maken för fara att bliva smittad, äge denne vinna skillnad i äktenskapet, utan så är att han med vetskap om faran låtit utsätta sig därför. Dock må ej dömas till skillnad, med mindre talan därom anställes inom sex månader från det maken fick veta att han blivit utsatt för smittofara, ej heller där maken ej blivit smittad och sjukdomen, innan talan anställes, upphört att vara smittosam.

10 §.

Stämplar ena maken mot den andres liv, eller förövar han grov miss-handel mot andra maken eller barnen, äge den make rätt till skillnad i äktenskapet, där han ej varit delaktig i gärningen eller samtyckt därtill; instämme dock vid talans förlust maken inom sex månader efter erhållen kunskap om gärningen och sist inom tre år, sedan den begicks.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 62.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle med Kundskab eller Formodning om at lide af Kønssygdom, som endnu frembyder Smittefare, ved Samleje har udsat Ægtefællen for Smitte, medmindre Ægtefællen med Kundskab om Smittefare frivillig lod sig udsætte for den.

Sagen maa anlægges inden 6 Maaneder, efter at Ægtefællen er blevet vidende om, at han er blevet udsat for Smitte, og kan, hvis Ægtefællen ikke er blevet smittet, ikke anlægges, efter at Sygdommen er ophørt at være smitsom.

§ 63.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden har stræbt Sagsøgeren efter Livet eller har gjort sig skyldig i Mishandling af denne eller Børnene, medmindre Sagsøgeren frivillig har medvirket til Handlingen eller har samtykket i den.

Sagen maa anlægges inden 6 Maa-

§ 52.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle med kundskap eller formodning om at lide av venerisk sygdom, som endnu frembyr smittefare, har utsat saksøkeren for smitte ved legemlig omgængelse. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som med kundskap om faren har latt sig utsætte for den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat saksøkeren er blit vidende om, at han er blit utsat for smitte. Er han ikke blit smittet og har sygdommen ophørt at være smitsom, kan krav om oppløsning ikke lenger fremsættes.

§ 53.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har stræbt saksøkeren efter livet eller har gjort sig skyldig i saadan forbrydelse mot denne som nævnt i straffelovens § 229 eller i nogen anden forsætlig forbrydelse, som volder saksøkeren skade paa legeme eller helbred, eller i mishandling av barnene eller i saa-

11 §.

Är ena maken dömd till straffarbete i tre år eller svårare straff, äge andra maken vinna skillnad i äktenskapet.

Har ena maken blivit dömd till straffarbete på viss tid understigande tre år, dock minst sex månader, eller till fängelse eller tvångsarbete i minst ett år, och yrkar andra maken äktenskapsskillnad, pröve rätten, huruvida med hänsyn till vad den dömde låtit komma sig till last och övriga omständigheter skillnad må ske.

För straffdom må dock skillnad ej äga rum, där andra maken varit delaktig i brottet eller samtyckt därtill.

Vill make vinna skillnad, efter ty nu är sagt, instämme andra maken inom sex månader efter erhållen kunskap om domen och sist inom tre år sedan den föll, eller have förlorat sin talan.

Dansk Tekst.

neder, efter at Ægtefællen er blevet vidende om Handlingen, og senest inden 3 Aar efter at den er begaaet.

§ 64.

Et Ægteskab bliver efter Paastand af den ene Ægtefælle at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle er dømt til Frihedsstraf i 2 Aar eller til strengere Straf, medmindre Ægtefællen frivillig har medvirket til den strafbare Handling eller har samtykket i den.

Sagen maa anlægges inden 6 Maaneder, efter at Ægtefællen er blevet vidende om Domfældelsen, og senest inden 3 Aar efter Dommens Afsigelse.

Norsk tekst.

dant forhold overfor disse som nævnt i straffelovens § 380. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som frivillig har medvirket til handlingen, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om handlingen, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

§ 54.

Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle er dømt til frihetsstraf i tre aar eller derover eller efter straffelovens § 65, eller naar den anden egtefælle gjentagne ganger er dømt efter nogen af §§ 4, 5, 18 eller 19 i lov om løsgjængeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900, forsaavidt dommene indeholder bemyndigelse til anbringelse i tvangsarbeidshus eller kuranstalt. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst af egtefælle, som frivillig har medvirket til den strafbare handling, eller som har samtykket i den.

12 §.

Är ena maken hemfallen åt missbruk av rusgivande medel, må på talan av andra maken dömas till äktenskapsskillnad, där rätten finner äktenskapets snara upplösning vara av synnerliga skäl påkallad.

13 §.

Är ena maken sinnessjuk; har sjukdomen under äktenskapet fortfarit tre år, och finnes ej skälig förhoppning om den sjukes varaktiga återställande till hälsan, havé andra maken rätt till äktenskapsskillnad.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om domfældelsen, og senest inden tre aar, efterat dommen er avsagt.

§ 55.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle under egteskapet har gjort sig skyldig i nogen forbrydelse, som nævnes i den almindelige straffelovs §§ 202—206, eller i nogen forbrydelse, som nævnes i dennes §§ 216, 217, 223—225, forsaavidt forbrydelsen er forøvet i utugtig øiemed. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst af egtefælle, som frivillig har medvirket til den strafbare handling, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om den strafbare handling, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

§ 65.

Et Ægteskab bliver efter Paastand av den ene Ægtefæller at opløse ved Dom, naar den anden Ægtefælle lider af saadan Sindssygdом, at Fort-

§ 56.

Et egteskab skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle ifølge erklæring av to dertil autoriserte læ-

14 §.

När till separation blivit dömt, skall boet skiftas i den ordning, som om delning av död mans kvarlåtenskap är i lag stadgad.

Om påföljd av underlåtenhet att före skiftet betala gäld, så ock om förvaltning av enskild och samfälld egendom till dess skifte sker skall i tillämpliga delar gälla vad i lagen om boskillnad är i nämnda hänseenden stadgat för makar, som vunnit boskillnad; och äge å makar, som blivit separerade, jämväl tillämpning vad i samma lag för det fall, att boskillnad sökts, finnes föreskrivet om samfälld egendoms avskiljande från boet, om undanskiftande för gäld samt om makes betalningsrätt för vederlagsfordran.

Vad i lagen om boskillnad stadgas om utmätning för gäld skall intill dess skifte sker lända till efterrättelse; dock att för gäld, som avses i 11 kap. 5 § giftermålsbalken, ej må utmätas annan egendom än den, varöver hustrun vid tiden för separationen ägde råda.

Dansk Tekst.

sættelsen af Ægteskabet ikke bør fordres, og Sygdommen under Ægteskabet mindst har været i de sidste 3 Aar, uden at der er rimelig Udsigt til varig Helbredelse.

§ 66.

Ved Separation eller Skilsmisse bortfalder det mellem Ægtefællerne bestaaende Formuefællesskab, og Boet deles efter de for saadan Deling i Almindelighed gældende Regler.

Ved Dom til Separation i Medfør af § 55, 1 Stk. skal der dog, forsaavidt Boet er af ringe Værdi, efter Paastand tillægges Sagsøgeren Ret til af Boet at udtage Bohave, Arbejdsredskaber og andet Løsøre i det Omfang, hvori han skønnes at trænge dertil for at kunne opretholde Hjemmet, selvom der herved tilfalder ham mere end hans Andel i Boet udgør.

Norsk tekst.

ger lider av sindssygdom, som under egteskabet har været i minst tre aar, uten at der er rimelig utsigt til varig helbredelse.

§ 57.

Naar det egteskapelige samliv opphæves ved bevilling eller egteskapet oppløses ved bevilling eller dom, opphører det formuesfællesskap, som maatte bestaa mellem egtefællerne.

Den fælles formue deles efter de regler, som gjælder for deling av fællesbo i almindelighet. Reglerne i lov om formuesforholdet mellem egtefæller av den 29de juni 1888 §§ 35 og 37 faar anvendelse.

Dog skal den egtefælle, som har faat bevilling til opphævelse av samlivet efter § 45 første led, ha ret til av det beholdne bo at utta det bohave, som han behøver for sig og sin husstand, samt indtil en værdi av to hundrede kroner de redskaper og andre løsøregjenstande, som er nødvendige til fortsættelse av hans næring, uten at han pligter at yde den anden egtefælle vederlag for den del av værdien, som maatte overstige hans andel i boet.

Svensk text.

15 §.

Efter dom å separation råde hustrun sitt gods själv, med den inkskränkning, som av stadgandena i 14 § föränledes; och vare all egendom, som make efter separationen genom arv, gåva, testamente eller annorledes förvärvar, så ock all gäld, som make därefter gör, ansedd såsom hans enskilda.

16 §.

Hustru vare ej pliktig att med egendom, som hon efter dom å separation förvärvar, betala under äktenskapet därförut gjord gäld, utan så är att hon själv ådragit sig gälden i och för handel eller annan rörelse, som hon med mannens bifall idkat, eller gälden utgöres av böter eller skadestånd för brottslig gärning. För gäld, som avses i 11 kap. 5 § giftermålsbalken, vare hon ansvarig allenast med egendom, varöver hon vid tiden för separationen ägde råda.

17 §.

Har boskillnad blivit beviljad, äge bestämmelserna i 14—16 §§ ej tillämpning.

18 §.

Varder enligt 2 § första stycket dömt till separation, och är boet ringa, äge rätten, på yrkande av den make, som vinner separation, förordna att han må från samfällda boet uttaga nödigt bohag ävensom arbetsredskap och andra lösören, som erfordras till fortsättande av hans näring, ändå att därigenom den andres lott skulle lida inkskränkning.

19 §.

Å makar, som blivit i äktenskapet skilda, skall vad i 14 och 16 §§ är stadgat för makar, som blivit separerade, äga motsvarande tillämpning, så framt ej förut blivit dömt till boskillnad eller separation.

Dansk Text.

Norsk tekst.

Svensk text.

20 §.

Sker äktenskapsskillnad på grund av ena makens förhållande, varigenom han groft kränkt den andre, njute denne skadestånd, efter ty med avseende å makarnas förmögenhetsförhållanden och övriga omständigheter prövas skäligt.

Skadestånd må sättas att utgå på en gång eller å särskilda tider.

Anspraak på skadestånd skall vid talans förlust framställas i skillnads-målet eller i mål angående klander av avtal, som i 26 § sägs.

21 §.

Ändå att makar blivit separerade, åligge en var av dem att efter sin förmåga och den andres behov bidra till dennes tillbörliga underhåll; dock må, där ena maken huvudsakligen bär skulden till separationen, den andre ej förpliktas giva underhållsbidrag, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 67.

Dømmes der til Skilsmisse paa Grund af Forhold, hvorved den ene Ægtefælle grovt har krænket den anden, kan der efter Paastand tilkendes Sagsøgeren en billig Godtgørelse, der fastsættes under Hensyn til begge Parters økonomiske Kaar og de øvrige Omstændigheder. Godtgørelsen fastsættes til en samlet Sum eller en periodisk Ydelse.

Krav efter denne Paragraf maa fremsættes under Skilsmissesagen.

§ 68.

Bestemmelse om, hvorvidt den ene Ægtefælle i Separationstiden skal bidrage til den andens Underhold, og om Bidragets Størrelse træffes ved Bevillingen eller Dommen, for saa vidt den ikke helt eller delvis hen-skydes til Overøvrighedens senere Afgørelse. Ved Afgørelsen tages der Hensyn til, i hvilket Omfang den, der ønsker Bidrag, selv kan skaffe sig et efter sine Livsforhold til-

§ 58.

Naar et egteskab opløses ved dom paa grund av forhold, hvorved den ene egtefælle grovt har krænket den anden, kan denne foruten erstatning for det formuestap, som han maatte lide ved opløsningen, tillike kræve opreisning for den ved kränkelsen lidte tort og anden skade av ikke økonomisk art. Erstatningen og opreisningen fastsættes av retten og avpasses efter billighet under hensyn til den utviste skyld og omstændighetene forøvrig.

Krav efter denne paragraf maa fremsættes i forbindelse med kravet paa opløsning eller under et søksmaal, som reises i henhold til § 64.

§ 59.

Efter ophævelsen av det egteskabelige samliv har enhver av egtefællerne, saalænge egteskapet bestaar, pligt til at bidrage til underhold av den anden egtefælle, saafremt denne ikke selv kan skaffe sig tilstrækkelig underhold. Skyldes ophævelsen av samlivet hovedsakelig forgaaelse eller slet forhold fra den ene egtefælles side, kan det dog paa begjæring i bevillingen bestemmes, at denne egte-

22 §.

Varda makar skilda i äktenskapet, och finnes den ene efter skillnaden bliva i behov av bidrag till sitt tillbörliga underhåll, äge rätten ålägga andra maken utgöra sådant bidrag, efter ty med avseende å hans förmåga samt övriga omständigheter prövas skäligt. Underhållsbidrag må likväl ej tillerkännas make, som huvudsakligen bär skulden till skillnaden. Träder den berättigade i nytt gifte, skall bidrag ej vidare utgå.

Anspråk på underhållsbidrag till frånskild make skall vid talans förlust framställas i skillnadsmålet eller i mål angående klander av avtal, som i 26 § sägs.

Dansk Tekst.

strækkeligt Underhold, og hvorvidt den anden Part efter sine økonomiske Kaar, derunder sin Erhvervs-evne, og de øvrige Omstændigheder formaar at udrede Underholdsbidrag. Den Ægtefælle, hvem Skylden for Separationen væsentlig paahviler, maa der ikke tillægges noget Bidrag, medmindre særlige Grunde taler derfor.

§ 69.

Ved Skilsmisse træffes der, efter de samme Regler som i forrige Paragraf angivet, Bestemmelse om Ægtefællernes Underholdspligt overfor hinanden, dog at Bidrag her kun bliver at paalægge, naar Omstændighederne i særlig Grad taler derfor, og at Bidrag aldrig kan tillægges den, hvem Skylden for Skilsmissen væsentlig paahviler.

Underholdspligten bortfalder, hvis den berettigede indgaar nyt Ægteskab.

Norsk tekst.

fælle ikke har ret til underholdsbidrag av den anden.

§ 60.

Naar et egteskap opløses og den ene egtefælle antages ikke at ville kunne skaffe sig tilstrækkelig underhold, kan det i bevillingen eller dommen efter begjæring paalægges den anden egtefælle at utrede underholdsbidrag, hvis det findes billig. Ret til underholdsbidrag kan dog ikke tilkjendes den, som ved forgaalse eller slet forhold hovedsakeelig er skyld i opløsningen.

Pligt til at utrede underholdsbidrag kan ogsaa senere paalægges, naar en avtale sættes ut av kraft i henhold til § 64 og begjæring om bidrag fremsættes inden seks maaneder, efterat denne avgjørelse er blit endelig.

Efter begjæring av en egtefælle, som er paalagt underholdspligt i henhold til denne paragraf, kan plig-

23 §.

När separation eller äktenskapsskillnad meddelas, förordne rätten tillika, vilken av makarne skall hava barnen i sin vård eller, om ej alla barnen böra vara i ena makens vård, huru de skola delas mellan makarna. Äro makarna ense, give rätten sitt beslut i överensstämmelse med vad de önska, så framt det ej är uppenbart stridande mot barnens bästa; åsämjas de ej, bestämme rätten, efter ty med hänsyn främst till barnens bästa finnes

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

ten ophæves, naar forholdene er blit væsentlig forandret.

Avgjørelser efter denne paragrafs andet og tredje led skal, hvis egteskapet er opløst ved bevilling, træffes av den myndighet, som har git bevillingen, men ved dom, hvis egteskapet er opløst ved dom.

Underholdspligten bortfalder i alle tilfælde, hvis den berettigede gifter sig paanyt.

§ 61.

Underholdsbidrag efter § 59 eller § 60 fastsættes og inddrives efter reglerne i lovgivningen om underholdsbidrag til hustru og egtebarn. Ved fastsættelsen iagttages, at bidraget avpasses efter den bidragspligtiges økonomiske evne, og at det saavidt mulig sikrer den berettigede tilstrækkelig underhold, naar hensyn tages til den indtægt, denne har eller maa antages at kunne skaffe sig.

§ 70.

Ved Separation eller Skilsmisse vil der i Bevillingen eller Dommen være at træffe Bestemmelse om, hvem Forældremyndigheden over Ægtefællernes fælles Børn skal tillægges, eller hvis den ene Ægtefælle ikke findes

§ 62.

I tilfælde av tvist mellem egtefællerne avgjør amtmanden, hos hvem av dem de fælles barn skal være efter ophævelse av det egteskapelige samliv ved bevilling eller efter opløsning av egteskapet, eller hvorledes

Svensk text.

skäligt. Bär ena maken huvudsakligen skulden till separationen eller skillnaden, och äro de lika skickade att vårda barnen, vare den andre närmast därtill.

Innan förordnande, som nu är sagt, meddelas, varde, när anledning därtill förekommer, yttrande inhämtat från barnavårdsnämnden.

24 §.

Under separation och efter äktenskapsskillnad åligge makarne att var efter sin förmåga deltaga i kostnaden för barnens underhåll. Där ena maken ej fullgör sin skyldighet genom underhåll av barn, som han har i sin vård, vare han pliktig utgiva underhållsbidrag.

Dansk Tekst.

at burde have Forældremyndigheden over dem alle, hvorledes de skal fordeles mellem Ægtefællerne. Er de enige, træffes Afgørelsen overensstemmende med deres Ønske, for saa vidt det ikke aabenbart vilde stride mod Børnenes Tarv. Er Ægtefællerne ikke enige, afgøres Spørgsmaalet efter hvad der, under særligt Hensyn til Børnenes Tarv, findes billigt. Er det godtgjort, at den ene af Ægtefællerne væsentlig bærer Skylden for Separationen eller Skilsmissen, og er de lige skikkede til at opdrage Børnene, skal den anden Ægtefælle være nærmest til at faa Forældremyndigheden. Over hvert Barn skal Forældremyndigheden udelt tilfalde den ene af Ægtefællerne.

Inden den omtalte Bestemmelse træffes, vil, hvor det findes paa-krævet, Erklæring være at indhente fra vedkommende Værgeraad.

§ 71.

Bestemmelse om, hvorledes i Tilfælde af Separation eller Skilsmisse Forældrenes Pligt til at underholde deres Børn skal fordeles mellem dem, træffes ved Bevillingen eller Dommen, for saa vidt den ikke helt

Norsk tekst.

de skal fordeles mellem forældrene. Amtmanden skal ved sin avgjørelse væsentlig ta hensyn til barnenes tarv og ved siden derav til forældrenes ønske. Før avgjørelse træffes, bør han inhente uttalelse fra værgeraadet, hvis dette antages at kjende forholdene.

Amtmandens avgjørelse kan forlanges, selv om der er truffet avtale mellem forældrene. Dog bør avtalen ikke fravikes, medmindre den aabenbart strider mot barnenes tarv.

Amtmanden kan efter begjæring av en av forældrene omgjøre sin bestemmelse, naar forholdene er blit væsentlig forandret.

Den av forældrene, som har et barn hos sig i henhold til avtale mellem dem eller i henhold til bestemmelse av amtmanden, har forældremyndigheten over det.

§ 63.

Egtefællerne er overfor hinanden pligtige til at bidrage til opfostringen av barnene i forhold til sin økonomiske evne. Den, som ikke opfylder sin del av forsørgelsespligten ved opfostring av barn, som han har

25 §.

Utan hinder av vad rätten förut beslutit om bidrag till makes eller barns underhåll eller om barnens vård äge rätten på endera makens yrkande annorledes förordna därom, när väsentligt ändrade förhållanden påkalla det; dock att underhållsbidrag till frånskild make ej må utdömas, så framt talan därom förut blivit ogillad, eller höjas utöver förut bestämt belopp.

Dansk Tekst.

eller delvis henskydes til Overøvrighedens senere Afgørelse.

Ved Fordelingen tages der Hensyn til Forældrenes økonomiske Forhold, derunder deres Erhversevne, og deres øvrige Livsforhold. Den, som ikke opfylder sin Del af Underholdsbyrden gennem Underhold af Børn, som den har hos sig, kan det efter Begjæring af den anden Ægtefælle paalægges at udrede Underholdsbidrag.

§ 72.

Bestemmelse om Underholdsbidrag til Ægtefælle og Børn træffes kun indtil videre, og ny Afgørelse kan senere træffes af Overøvrigheden paa en af Ægtefællernes Begjæring, naar Forholdene væsentlig har forandret sig eller Børnenes Tarv kræver det. Dog kan det, hvor særlige Grunde taler derfor, ved Dom eller Bevilling fastslaaes, at Afgørelsen med Hensyn til en fraskilt eller frasepareret Ægtefælles Underholds krav skal være endelig, og Forandring kan da ikke senere finde Sted.

Afgørelsen i Henhold til § 70 om Forældremyndigheden over Børnene kan ligeledes senere forandres paa Begjæring af en af Ægtefællerne,

Norsk tekst.

hos sig, skal efter begjæring paalægges at yde et underholdsbidrag i penge. Bidraget paalægges og inddrives efter reglerne i lovgivningen om underholdsbidrag til hustru og egtebarn.

26 §.

Hava makar med avseende å förestående separation eller äktenskaps-skillnad träffat avtal om skifte av boet eller vad med skiftet äger samband, om skadestånd eller om bidrag till makes eller barns underhåll, vare det gällande.

Avtal, som ej under separation slutits, må likväl, så vida det är uppenbart obilligt för ena maken, på hans talan av rätten jämkas. Sådant klander skall vid talans förlust väckas sist i skillnadsålet, där äktenskaps-skillnad sker jämlikt 3 §, men eljest sist inom ett år från det skillnad i äktenskapet meddelades.

Vad makar avtalat om bidrag till barns underhåll utgöre ej heller i något fall hinder för rätten att, på endera makens yrkande, annorledes förordna därom, så framt avtalet är uppenbart stridande mot barnens bästa eller förhållandena blivit väsentligt ändrade.

Under separation må ej makarna mellan sig sluta avtal i annat ämne än nu är sagt, ej heller ena maken bortgiva något till den andre.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

hvis Hensynet til Børnenes Tarv under væsentlig forandrede Forhold kræver det. Begæring herom fremsættes for Retten, hvis den oprindelige Bestemmelse er truffet ved Dom, og ellers for Overøvrigheden.

§ 73.

Er der mellem Ægtefæller med forestaaende Separationsdom for Øje truffet Aftale om Fordeling af Formuen, om Godtgørelse efter § 67 eller om Underholdspligt overfor Ægtefællen eller Børnene saavel for Separationstiden som for Tiden efter en mulig paafølgende Skilsmisse, kan Retten under Separationssagen efter Paastand af en af Ægtefællerne erklære Aftalen for uforbindende som aabenbart ubillig for den ene Ægtefælle. Tilsvarende Regler gælder om Aftale med forestaaende Skilsmisedom for Øje.

Aftale mellem Forældrene om Fordeling af deres Underholdspligt overfor Børnene skal derhos ikke være til Hinder for, at der senere paa Begæring træffes anden Afgørelse af Overøvrigheden, naar Forholdene væsentlig har forandret sig, eller naar Aftalen strider mod Børnenes Tarv.

§ 64.

Bestemmelserne i §§ 57, 58, 59, 60, 61 og 63 skal ikke være til hinder for, at egtefællerne træffer aftale om fordeling av formuen, om erstatning og opreisning eller om underholdsbidrag til egtefælle eller barn.

Dog kan en aftale, som er aabenbart ubillig for den ene egtefælle, efter dennes begjæring helt eller delvis sættes ut av kraft, medmindre den først er truffet, efterat det ægteskabelige samliv var ophævet paa lovformelig maate. Begjæringen maa fremsættes inden ett aar efter bevillingen eller dommen og gjøres gjældende ved søksmaal.

Desuten kan amtmanden efter begjæring av en av forældrene træffe avgjørelse om underholdsbidrag til barn efter § 63, selv om forældrene har sluttet aftale derom, naar avtalen aabenbart strider mot barnenes tarv eller forholdene er blit væsentlig forandret.

27 §.

Flytta makar, som blivit separerade, åter samman, förfalle verkan av separationen utom beträffande frågor, om vilka i 14—16 §§ är stadgat.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 74.

Til Indrivelse af de i §§ 68, 69 og 71 omhandlede Underholdsbidrag kan de Retsmidler anvendes, som er hjemlede med Hensyn til forladte Hustruer og de hos disse værende Børn, dog at Afsoning ikke kan anvendes for de Hustruen paalagte Bidrag til Mandens Underhold.

De i §§ 68, 69 og 71 indeholdte Regler om Underholdspligt gør ingen Forandring i de efter Fattiglovgivningen gældende Regler om Forældres Pligt til at forsørge deres Børn eller om en Persons Pligt overfor det offentlige til at forsørge sin Ægtefælle.

§ 75.

Naar et Ægteskab opløses paa Mandens Begæring paa Grund af Forhold, for hvilke Hustruen væsentlig bærer Skylden, bliver det paa hans Forlangende i Dommen at udtale, at Hustruen ikke mere maa bære hans Navn.

§ 76.

Hvis Ægtefæller, som er blevet separerede, genoptager Samlivet, bortfalder Separationens Virkninger for Fremtiden.

§ 65.

Denne lov gjør ingen inskrænkning i den pligt, som efter fattiglovgivningen paahviler den ene egtefælle til at forsørge den anden eller forældre til at forsørge sine barn.

Svensk text.

7 KAP.

Om rättegång i äktenskapsmål.

1 §.

Äktenskapsmål äro mål om återgång av äktenskap, separation och äktenskapsskillnad, så ock mål, däri tvisten är huruvida ett äktenskap består eller ej.

2 §.

Fråga om äktenskaps bestånd må ej bliva föremål för särskild rättegång annorledes än såsom tvist emellan dem, vilka påstås vara eller icke vara förenade i äktenskap, men må eljest komma under prövning när helst någons rätt är av frågan beroende.

3 §.

Omyndig, som ej är sinnessjuk eller sinnesslö, äger själv föra talan i äktenskapsmål. För sinnessjuk eller sinnesslö föres talan av förmyndaren.

4 §.

Äktenskapsmål instämnes till rätten i den ort, där svaranden har sitt hemvist. Har han ej hemvist inom riket, höre målet till rätten i den ort, där makarna sist haft gemensamt hemvist eller, om de ej här haft sådant, där kärandens hemvist är. Skall talan föras mot så väl mannen som kvinnan, vare den rätt behörig, där båda eller endera har sitt hemvist eller, om ingendera här har sådant, där de sist haft gemensamt hemvist. Finnes ej behörig domstol, efter vad nu är sagt, upptages målet av Stockholms rådstuvurätt.

Vilja båda makarna erhålla separation enligt 6 kap. 1 § eller äktenskapsskillnad enligt 6 kap. 3 eller 4 §, göre ansökan därom hos den rätt, som enligt första stycket är laga domstol i mål mot dem bägge.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

KAPITEL VII.

Regler om Ægteskabssager m. m.

§ 77.

Forinden Begæring om Separation indgives til Overøvrigheden, skal der, under Ægtefællernes personlige Møde, forsøges Mægling mellem dem om Fortsættelsen af det ægteskabelige Samliv. Mæglingen foretages af Forligskommissionen, hvis begge Parter ønsker det, eller de ikke hører til samme Trossamfund, men ellers af Præsten.

Forinden Bevilling til Separation eller Skilsmisse meddeles, skal der, medmindre den bevilgende Myndighed skønner det uforment, forhandles med Parterne af Overøvrigheden eller efter dennes Bemyndigelse af Underøvrigheden om Vilkaarene for Separationen eller Skilsmissen.

Mægling og Vilkaarsforhandling kan, hvis Parterne bor i mere end 30 Kilometers Afstand fra hinanden, foregaa særskilt med hver af dem og bortfalder for den Parts Vedkommende, der ikke har Ophold her i Landet.

6te kapitel.

Rettergangsregler.

§ 66.

Egteskabssaker er saker, som anlægges til erhvervelse av dom for, at et egteskap bestaar, ikke bestaar eller er ugyldig, eller for at faa det omstøtt eller opløst.

§ 67.

Hvis ikke andet er bestemt i lov, kan en egteskapsak bare reises av egtefællerne eller av den, som paa staar at være eller ikke at være saksøktes egtefælle. Dog kan ogsaa paatalemyndigheten reise sak til erhvervelse av dom for, at et egteskap bestaar eller ikke bestaar.

§ 68.

Blir en egteskapsak reist av nogen anden end den ene egtefælle, stevnes begge egtefæller som motparter. Blir en sak om ugyldighet paa grund av tidligere egteskap reist av en anden end egtefællen i dette egteskap, skal ogsaa denne stevnes som part.

Svensk text.

Fråga om återgång eller skillnad för brott, därför ansvar yrkas, må ock väckas vid den rätt, där brottmålet är anhängigt.

5 §.

I mål om återgång av äktenskap för hinder, som avses i 2 kap. 10 §, varde jämväl den omgiftes make i tidigare giftet instämd, där han ej själv väckt talan.

6 §.

Har svarande i äktenskapsmål ej hemvist inom riket, och vet man ej var han uppehåller sig, må stämning delgivas på sätt i 11 kap. 9 § andra stycket rättegångsbalken sägs, ändå att han ej veterligen är ur riket faren eller omständigheter ej förekomma, som giva anledning antaga, att han håller sig undan eller att han har för avsikt att för framtiden bosätta sig i främmande land.

7 §.

Äktenskapsmål skall handläggas inom stängda dörrar, där ej rätten finner lämpligt att rättegången hålles offentligt och parterna därtill samtycka.

8 §.

Kommer vid underrätten svaranden ej tillstädes, och har stämningen ej annorledes än i 11 kap. 9 eller 10 § rättegångsbalken sägs delgivits honom, skall, där ej laga förfall visas, rätten förordna god man att utföra svarandens talan.

Uteblir eljest svarande, som behörigen erhållit del av stämningen, och visar ej laga förfall, äge rätten ändock företaga målet till avgörande, där det finnes kunna ske. Varder mål sålunda avgjort, skall vad i 12 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken sägs om återvinning ej i något fall äga tillämpning.

God man, varom i första stycket är sagt, njute ersättning av allmänna medel, efter ty rätten bestämmer. Beslut om sådan ersättning gånge i verkställighet, ändå att det ej vunnit laga kraft; och skall skriftligt besked

Dansk Tekst.

Närmere Regler for deres Foretagelse, fastsættes af Kongen. Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i Pl. 10. Febr. 1818.

§ 78.

Ægteskabssager er Sager om Ægteskabs Omstødelse, Separation eller Skilsmisse, eller Sager, der anlægges til Erhvervelse af Dom for, at et Ægteskab bestaar eller ikke bestaar.

§ 79.

Bortset fra de i § 44 omhandlede Tilfælde kan Ægteskabssag alene anlægges af den, der paastaar at være eller ikke at være Ægtefælle, eller som søger sit Ægteskab omstødt eller opløst.

§ 80.

Rejses Sag til Omstødelse af et Ægteskab af nogen anden end den ene af Ægtefællerne i vedkommende Ægteskab, maa begge Ægtefællerne stævnes som Modparter. Sagen kan anlægges paa det Sted, hvor en af Ægtefællerne i Medfør af § 84 kunde være sagsøgt.

§ 81.

Paatalemyndigheden er berettiget til at optræde i en Ægteskabssag til

Norsk tekst.

§ 69.

I alle egteskabssaker har paatalemyndigheten ret til at optræde for at vareta de offentlige interesser og kan i dette øiemed ogsaa paaanke den avsagte dom. Retten skal gi den meddelelse om saken og dommen.

§ 70.

For den, som er sindsyk, kan den beskikkede verge anlægge og motta søksmaal i egteskabssaker. Dog kan han ikke reise sak til egteskapets omstøtelse eller opløsning uten samtykke af amtmanden. Blir en part sindsyk under sakens gang, kan saken i alle tilfælde fortsættes av eller mot den beskikkede verge.

§ 71.

Egteskabssaker kan, naar saksøkte ikke har sit hjemting her i riket, alene anlægges for norsk domstol, hvis egtefællerne begge har norsk statsborgerret eller, om de ikke har samme statsborgerret, hvis deres sidste fælles statsborgerret var norsk.

Dog kan sak til erhvervelse av dom for et egteskaps omstøtelse

Svensk text.

om beslutet genast utan avgift tillhandahållas gode mannen. I slutliga utslaget pröve rätten, huruvida ersättningen skall av part återgäldas till statsverket.

9 §.

Visas ej, när mål om separation förekommer till handläggning, att medling mellan makarna företagits av präst inom svenska kyrkan eller främmande trossamfund eller av häradshövding eller magistratsledamot eller av annan person, som av häradshövding eller borgmästare förordnats, skall målet för beredande av tillfälle till medling uppskjutas till annan dag, så framt ej makarna bo avlägset från varandra eller målet av annan särskild orsak finnes icke böra för sagda ändamål uppehållas. Rätten förordne lämplig person till medlare; och varde makarna av medlaren kallade att sammankomma inför honom. Hörsammas ej kallelsen, eller har av annan orsak medling ej skett före den dag, till vilken målet blivit uppskjutet, äge vidare uppskov för medling ej rum, med mindre båda makarne det äska.

10 §.

När mål om äktenskaps återgång, separation eller äktenskapsskillnad är anhängiggjort, meddele rätten eller domaren, där endera maken det äskar, förordnande för magistratsperson, kronofogde, länsman, rättens betjänt eller annan lämplig person att utan dröjsmål förrätta uppteckning av boets tillgångar och skulder; och åligge makarna att under edsförpliktelse redligen uppgiva allt, som till boet hör.

Vad nu är sagt skall ej äga tillämpning, där boskillnad förut blivit beviljad eller skillnad sökes enligt 6 kap. 3 § och i anledning av föregången separation bouppteckning förrättats eller skifte hållits.

11 §.

Rätten har i äktenskapsmål att sörja för fullständig utredning och äger för sådant ändamål införskaffa erforderlig bevisning. Ej vare parts erkän-

Dansk Tekst.

Varetagelse af det offentlige Interesser og kan ligeledes uden at være indtraadt i Sagen i 1. Instans paa det offentlige Vegne paaanke Dommen saavel som ogsaa indtræde i Sagen for den overordnede Ret. Retten skal, hvor den skønner, at der kan være Anledning for det offentlige til at optræde, give Paa-talemyndigheden Meddelelse om Sagen.

§ 82.

I Ægteskabssager kan Parterne optræde paa egen Haand uden Hensyn til Alder. Det samme gælder om Ægtefæller, der er umyndiggjorte af andre Grunde end Sindsygdhed eller Aandssvaghed.

For en paa Grund af Sindssygdhed eller Aandssvaghed umyndiggjort Person anlægges Ægteskabssag af Værgen med Overøvrighedens Samtykke.

§ 83.

Ægteskabssag kan anlægges heri Landet, saafremt Sagsøgte på den Tid, Sagen rejses, har Bopæl her, eller saafremt begge Ægtefællerne have dansk Indfødsret.

Det samme gælder, naar Ægtæfal-

Norsk tekst.

eller for, at det ikke bestaar eller er ugyldig, anlægges her i riket,

1. hvis nogen av egtefællerne ved egteskapets indgaaelse hadde norsk statsborgerret, eller
2. hvis egteskapet er eller paa-staaes at være indgaaet her i riket og saken gjælder den formelle gyldighet av den handling, hvorved egteskapet paa-staaes stiftet.

Likeledes kan sak til oppløsning av et egteskap anlægges her i riket, hvis egtefællerne her hadde sit sidste felles bosted og den saksøkte egtefælle har forlatt den anden mot dennes vilje og uten fyldestgjørende grund eller har forandret bosted, efterat oppløsningsgrunden var op-staat.

§ 72.

Har saksøkte sit hjemting her i riket, maa saken anlægges ved dette. Reises saken mot begge egtefæller i forening, og har disse ikke samme hjemting, kan den anlægges paa det sted, hvor en av dem har sit hjemting.

Har saksøkte ikke hjemting i riket, maa saken anlægges i den retskreds, hvor egtefællerne hadde sin

Svensk text.

nande av viss omständighet gällande, där det ej styrkes av annan bevisning. Ed må ej bjudas.

Vad sålunda är stadgat skall ej äga tillämpning beträffande särskilda, i sammanhang med huvudsaken förekommande frågor, om vilka parterna kunna träffa avtal.

Har rätten förordnat att part skall personligen inställa sig, och kommer han ej, varde, där så finnes lämpligt, till rätten hämtad.

12 §.

Yrkas återgång av äktenskap enligt 5 kap. 2 § eller äktenskapsskillnad enligt 6 kap. 13 §, skall bevis om makes sinnessjukdom eller sinnesslöhet föras genom läkarintyg enligt närmare bestämmelser, som av Konungen meddelas.

13 §.

I mål om återgång av äktenskap, separation eller äktenskapsskillnad äge rätten, på yrkande av endera maken, att för tiden intill dess laga kraft ägande dom föreligger förordna, efter ty skäligt finnes, om sammanlevnadens hävande, barnens vård och bidrag av ena maken till den andres eller barnens underhåll. Vid förordnande om sammanlevnadens hävande äge rätten bestämma, vilken av makarna må sitta kvar i det gemensamma hemmet; och äge den make innehava makarnas gemensamma bohag, där ej rätten beträffande viss egendom annorlunda förordnar. Bestämmelse, som sist är sagd, skall, där till återgång, separation eller skillnad dömes, gälla till dess skifte sker.

Beslut, varom i denna paragraf är sagt, kan när som helst av rätten återkallas. Beslutet må överklagas i samma ordning som slutligt utslag men gånge utan hinder av förd klagan i verkställighet lika som laga kraft ägande dom.

14 §.

Finner rätten i mål om äktenskaps återgång, separation eller äktenskapsskillnad, att prövning av särskild i sammanhang med huvudsaken före-

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

lerne ikke have Indfødsret i samme Land, saafremt deres sidste fælles Statsborgerret var dansk.

Ægteskabssag kan ligeledes anlægges heri Landet, hvis Egtefællernes sidste fælles Bopæl var her, og den sagsøgte Ægtefælle har forladt den anden imod dennes Vilje og uden fyldestgørende Grund eller har forandret Bopæl, efterat en Skilsmisse- eller Separationsgrund var opstaaet.

Søgsmaal angaaende et Ægteskabs Omstødelse eller angaaende dets Bestaaen kan altid anlægges heri Landet, naar nogen af Egtefællerne ved Ægteskabets Indgaaelse havde dansk Indfødsret.

Anvendelsen af Reglerne i denne § kan nærmere bestemmes eller indskrænkes ved Overenskomst med fremmed Stat.

§ 84.

Sagen anlægges paa det Sted, hvor Sagsøgte har sit Hjemting.

Hvis Sagsøgte har forladt Landet, eller det ikke vides, hvor han er, anlægges Sagen ved Underretten paa det Sted, hvor Egtefællerne havde deres sidste fælles Bopæl, eller hvor Sagsøgeren bor.

91—123787.

sidste fælles bopæl, eller i mangel derav paa det sted, hvor saksøgeren har bopæl.

Kan ikke noget andet verneting paavises her i riket, anlægges saken i hovedstaden eller efter ansøgning i anden retskreds, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer.

§ 73.

Anvendelsen av reglerne i §§ 71 og 72 kan nærmere bestemmes eller indskrænkes ved overenskomst med fremmed stat.

§ 74.

I egteskapsaker foretages forliksmæglingen av retten.

§ 75.

I egteskapsaker skal retten holdes for lukkede dører.

§ 76.

Retten skal paa embeds vegne dra omsorg for, at en egteskapsak blir fuldstændig oplyst, og kan i dette øiemed avhøre parterne og indhente andet bevis. Retten er ikke bundet av parternes erkjendelser eller indømmelser.

Svensk text.

kommande fråga föranleder tidsutdräkt, äge rätten, där det å någondera sidan yrkas och rätten finner det lämpligen kunna ske, särskilt företaga huvudsaken till slutligt avgörande.

15 §.

Klagan över rättens slutliga utslag i äktenskapsmål föres genom besvär.

Dansk Tekst.

Kan intet andet Værneting paa-vises, anlægges Sagen ved den Underret, som Justitsministeriet bestemmer.

§ 85.

Retssager, som anlægges af det offentlige i Medfør af § 44, behandles efter Strafferetsplejens Regler uden Hensyn til, om der samtidig nedlægges Paastand om Straf.

Justitsministeriet kan bestemme, at Anlæg af en offentlig Sag til Omstødelse af et i Strid med § 15 indgaaet Ægteskab udsættes navnlig, naar der er Grund til at antage, at det første Ægteskab inden kortere Tid vil blive opløst ved Skilsmisse.

Sager, under hvilke der alene nedlægges Paastand om Separation, behandles som private Politisager, andre private Ægteskabssager efter de almindelige for Underretsproceduren i borgerlige Retssager gældende Regler, alt dog med de nedenfor givne nærmere Bestemmelser.

§ 86.

Forligsmægling foregaar ved Retten, dog at der i Separations- og Skilsmissesager, naar Parterne er enige herom, i Stedet herfor kan

Norsk tekst.

Hvis parterne bor indenfor tingkredsen, pligter de at møde ved sakens irettelse og senere, naar retten finder det nødvendig. Bor de utenfor tingkredsen, kan de indkaldes til avhørelse ved retten paa det sted, hvor de bor eller opholder sig. Med hensyn til ansvar for uteblivelse gjælder samme regler som for vidner.

§ 77.

Hvis saksøkte ikke avgir møte og han er stevnt efter reglerne i lov om forkyndelser, varsler m. v. av 4de juni 1892 § 9, skal retten beskikke en procesfuldmægtig for ham. Det samme kan ske, hvis saksøkte i de tilfælde, som omhandles i nævnte lovs § 16, uteblir fra det retsmøte, hvortil saken er utsat.

§ 78.

Skal der i egteskapsak føres bevis for en egtefælles sindssygdome, maa sakkyndig erklæring fra dertil autorisert læge erhverves.

§ 79.

Virkningerne av en dom i en egteskapsak indtræder, naar dommen er blit endelig.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

træde en med begge Parter foretagen Mægling af en Præst, til hvis Menighed en af Parterne hører. Er denne Mægling ikke foretaget inden Sagens første Foretagelse i Retten, bliver Sagen paa Begæring at udsætte herefter.

I de Tilfælde, hvor Rettens Forligsmægling saaledes bortfalder, skal det dog paahvile Retten forinden Dommens Afsigelse at forhandle med Parterne om de i §§ 68—72 omhandlede Vilkaar for Separationen eller Skilsmissen.

§ 87.

I en Ægteskabssag, som ikke alene angaar Separation, skal Retten, dersom Sagsøgte ikke giver Møde ved Sagfører, beskikke ham en Forsvarer.

Salæret til den for Sagsøgte beskikkede Forsvarer paalægges det offentlige, hvor det ikke paalægges Sagsøgeren som tabende Part at udrede det.

§ 88.

I Ægteskabssager kan Retten, uden Hensyn til om Modparten begærer det, paalægge Sagsøgeren at fremstille sig til Afhørelse for Retten

Opreisningsbevilling kan ikke gives til paaanke av en dom, hvorved et egteskab er opløst, omstøtt, kjendt ugyldig eller ikke bestaaende, hvis nogen av egtefællerne allerede har indgaat nyt egteskab. Likesaa taper en opreisningsbevilling sin gyldighet, hvis nogen av egtefællerne indgaar nyt egteskab, inden dom i ankesaken endnu er avsagt.

§ 80.

En endelig dom i en egteskaps-sak virker for og mot alle og lægges til grund i alle forhold, hvor spørsmålet om egteskapets bestaaen eller ikke-bestaaen er av betydning.

Saalænge endelig dom ikke foreligger om et egteskaps gyldighet eller bestaaen, kan enhver, som har retslig interesse deri, gjøre gjældende den omstændighet, at egteskapet bestaar eller at det ikke bestaar eller er ugyldig uten at utfaldet av en egteskaps-sak behøver at avventes.

§ 81.

Hvis et egteskab er ophørt ved død, skilsmisse eller omstøtelse, kan der ikke reises egteskaps-sak til erhvervelse av dom for, at det var ugyldig eller ikke har bestaat.

Dansk Tekst.

og der under Ed at besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som Retten maatte gøre. Ugrundet Undladelse heraf eller Vægning herved har til Følge, at Sagen afvises.

Ligeledes kan Retten, hvis Sagsøgte bor eller opholder sig i Riget, paalægge denne at fremstille sig til Afhørelse for Retten og der under Ed besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som gøres af Retten. Ugrundet Undladelse af at møde eller Vægning ved at svare medfører dog kun Virkning efter § 89.

Ingen af Parterne er dog pligtig at rejse mere end 70 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 25 Kilometer paa anden Maade for at møde for en Ret udenfor den Underretskreds, hvor han bor eller opholder sig; bor han længere borte, maa han afgive Forklaring for Retten paa sit Hjemsted.

§ 89.

I Ægteskabssager har indrømmende Proceserklæringer fra Sagsøgtes Side ikke Virkning som bindende Grundlag for Stridsspørgsmaalets Indhold og Omfang, men der kan

Norsk tekst.

Sak til omstøtelse av et egteskap kan ikke reises, efterat det er ophørt ved død eller skilsmisse.

§ 82.

Om adgangen til under straffesak at søke dom for, at et egteskap er ugyldig eller ikke bestaar eller for, at det skal omstøtes eller opløses, vedblir reglerne i straffeprocen av 1ste juli 1887 med tillægslove at gjælde. Forskrifterne i §§ 71, 73, 76, 78, 79, 80 og 81 faar i saa fald anvendelse.

§ 83.

Finder nogen sig brøstholden ved en av amtmanden i henhold til denne lov truffet avgjørelse, kan han forlange spørsmålet avgjort av vedkommende regjeringsdepartement.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

alene tillægges dem Betydning som Bevismidler.

Det samme gælder Sagsøgtets Udelivelse, Tavshed eller ubestemte Erklæringer.

§ 90.

Under Sagen kan fra begge Parter Side saavel nye Paastande som nye Grunde for og Indsigelser mod fremsatte Paastande gøres gældende indtil Sagens Optagelse til Dom, og uden at ny Forligsmægling af den Grund behøver at finde Sted.

Derimod kan Omstændigheder, som er gjort gældende i en tidligere, i Realiten paadømt, Ægteskabs-sag, eller som kunde være gjort gældende under en saadan, ikke benyttes som selvstændigt Søgsmåalsgrundlag i en ny Sag.

§ 91.

Partsed finder — bortset fra de i § 88 nævnte Tilfælde — ikke Anvendelse i Ægteskabssager.

§ 92.

Skal der i en Ægteskabssag føres Bevis for en Ægtefælles Sindssygdом, maa sagkyndig Erklæring fra en særlig autoriseret Læge indhentes.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

§ 93.

Retten kan paa Begæring af en Part eller et Vidne beslutte, at Retsmøder i Ægteskabssager foregaar for lukkede Døre.

Offentlig Gengivelse af Forhandlingerne i Retsmøder i Ægteskabssager, derunder dog ikke indbefattet selve Dommen, kan Retten paa Begæring af nogen af Parterne ved Kendelse forbyde. Overtrædelse af saadanne Forbud straffes med Bøder fra 100—1000 Kr. Bøderne tilfalder Statskassen.

§ 94.

I Ægteskabssager skal Parterne tilsiges til at paahøre Domsafsigelsen. Hvis der har været beskikket Forsvarer for Sagsøgte, kan Tilsigelse ske til Forsvareren.

§ 95.

Ankefristen i Ægteskabssager er 8 Uger fra Dommens Afsigelse. Oprejsningsbevilling kan ikke meddeles undtagen til Kontraappel af en i rette Tid paaanket Dom.

Forinden Udløbet af den ovennævnte Frist kan Parterne ikke stedes til Indgaaelse af nyt Ægteskab, medmindre saavel den anden Part

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

som Paatalemyndigheden giver Afkald paa Anke.

§ 96.

Ægteskabssag kan ikke rejses efter nogen af Ægtefællernes Død.

Dør en af Parterne i en Ægteskabssag forinden Domafsigelsen, hæves Sagen.

§ 97.

I de Tilfælde, hvor det er bestemt i denne Lov, at en Ægteskabssag skal være anlagt eller rejst inden en vis Frist, skal det være tilstrækkeligt, at Retsstævning er udtaget eller Udenretsstævning er forkyndt inden Fristens Udløb.

Afvises en betimelig anlagt Sag eller hæves den, uden at det sker paa Sagsøgerens Begæring, staar det denne frit for at anlægge Sagen paany 1 Maaned derefter, selvom Fristen imidlertid er udløbet.

§ 98.

Er Ansøgning om Separation eller Skilsmisse indgivet, eller er der anlagt Retssag til Opnaaelse af Separation, Skilsmisse eller Ægteskabs Omstødelse, har Overøvrigheden, naar Hustruen herom fremsætter

8 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Då enligt denna lag tid skall räknas efter månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidsräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för slutdag.

2 §.

Med könssjukdom förstås i denna lag syfilis, enkelt veneriskt sår och dröppel; och skall sjukdomen anses vara i smittosamt skede, så länge symtom å smittosamhet förefinnas eller förnyat framträdande av sådana symtom är att befara.

3 §.

Anteckningar om äktenskaps ingående och upplösning skola göras i kyrkoböckerna enligt de föreskrifter Konungen giver.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

grundet Begæring, at give Manden Tilhold om ikke at forrykke Fællesboets Stilling, indtil Spørgsmaalet er afgjort.

Overtrædes Tilholdet, kan Hustruen straks begære gennemført Bøsondring i Overensstemmelse med Reglerne i Lov Nr. 75 af 7. April 1899, Kap. V.

Desuden kan Overøvrigheden fra det i 1. Stk. angivne Tidspunkt, naar Omstændighederne særlig taler derfor, paa Hustruens Begæring midlertidig tillade Ophævelse af Samlivet samt foranstalte Underholdsbidrag paalagt Manden til Hustruen og de hos hende værende Børn, overfor hvilke Manden har Forsørgelsespligt, i Overensstemmelse med de §§ 68, 69, 71, 72 og 74 indeholdte Regler.

Svensk text.

4 §.

Om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap är särskilt stadgat.

Förslag till lag om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om äktenskaps ingående och upplösning.

1 §.

Den nu antagna lagen om äktenskaps ingående och upplösning skall jämte vad här nedan stadgas lända till efterrättelse från och med den 1 januari 191 .

2 §.

Genom nya lagen upphävas:

1—7 kap., 10 kap. 7 § och 12—15 kap. giftermålsbalken;

15 och 16 kap. kyrkolagen;

förordningen den 3 april 1810 angående fullbordande av äktenskap med kvinna, som blivit lägrad under äktenskapslöfte;

förordningen den 27 april 1810 angående äktenskapsskillnader;

förordningen den 20 januari 1863 angående giftermål emellan kristen och mosaisk trosbekännare;

lagen den 1 juli 1898 om bodelning vid äktenskapsskillnad, så ock om fränskild hustrus ansvarighet för gäld i boet;

lagen den 6 november 1908 om äktenskaps ingående;

lagen den 10 juni 1910, innefattande vissa bestämmelser om styrkande av hinderlöshet till äktenskap;

8 kap. 1—5 §§ ärvdabalken;

10 kap. 9 och 10 §§ rättegångsbalken;

tillika med alla de särskilda stadganden, vilka innefatta ändring eller förklaring av vad sålunda upphävda lagrum innehålla eller tillägg därtill, där ej här nedan annorledes stadgas;

KAPITEL VIII.

Almindelige Bestemmelser og Overgangsbestemmelser.

§ 99.

Kongen træffer Bestemmelse om, hvilket Steds Overøvrighed de Beføjelser skal tilkomme, som i denne Lov er tillagt Overøvrigheden.

§ 100.

Loven er uden Indflydelse paa de særlige Regler om Ægteskabs Indgaaelse for fremmede diplomatiske eller konsulære Embedsmænd heri Landet.

Ikke heller kommer Bestemmelserne i Lovens Kap. III og IV til Anvendelse ved Indgaaelse af Ægteskab for de danske diplomatiske og konsulære Embedsmænd i Udlandet.

§ 101.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 191 .

7de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 84.

Denne lov træder i kraft 1ste januar næste aar. Dog kan lysning overensstemmende med denne lovs forskrifter forlanges foretat før dens ikrafttræden.

Lovens regler om egteskaps omstøtelse og opløsning samt om ophevelse av det egteskapelige samliv faar anvendelse, naar saken er anlagt eller bevillingen ansøkt efter lovens ikrafttræden, uanset om det forhold, der paaberopes som grund for omstøtelsen, opløsningen eller ophevelsen, helt eller delvis ligger forut for det nævnte tidspunkt. Dog skal omstøtelse eller opløsning av egteskap alene kunne ske, saafremt den grund, som paaberopes, ogsaa efter den paa forøvelsestiden gjældende ret kunde ha git anledning til egteskaps omstøtelse eller opløsning.

Adgangen til at indgaa nyt egteskap for personer, hvis tidligere

Svensk text.

så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot nya lagens bestämmelser.

3 §.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

4 §.

Har, innan nya lagen trätt i kraft, man hävdat sin fästekvinna eller hävdat kvinna under äktenskapslöfte eller avlat barn med kvinna i lönska-läge, därå sedan fästning följt, skall i avseende å sådan förbindelse äldre lag gälla; dock att upplösning av förbindelse med fästekvinna skall, evad den blivit av rätten stadfast eller ej, ske i den ordning, som är stadgad i förordningen den 3 april 1810 angående fullbordande av äktenskap med kvinna, som blivit lägrad under äktenskapslöfte.

5 §.

Är lysning verkställd före den dag, då nya lagen trätt i kraft, må vigsel på den lysning ske inom tre månader, räknade från sagda dag.

6 §.

Mål om återgång av äktenskap, som äro anhängiga när nya lagen träder i kraft, skola handläggas och bedömas enligt äldre lag. Går äktenskapet åter, skall i fråga om verkan därav äldre lag lända till efterrättelse.

Väckes efter det nya lagen trätt i kraft talan om återgång av äkten-skap, som dessförinnan är slutet, må ej till återgång dömas, med mindre orsak därtill finnes enligt både nya lagen och äldre lag. Sker återgång, gälle beträffande makes rätt i boet och skyldighet att galda skadestånd vad i äldre lag stadgas, men skall i övrigt beträffande återgångens verk-ningar nya lagen tillämpas.

Dansk Tekst.

§ 102.

Adgangen til at indgaa nyt Ægteskab efter tidligere erhvervet Skilsmisse bedømmes efter denne Lovs Regler.

Dog skal den Kvinde, som før Lovens Ikrafttræden har opnaaet Skilsmisse og Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab, være berettiget hertil uden at behøve at afvente de i Lovens § 16 foreskrevne Frister.

§ 103.

Er der før Lovens Ikrafttræden iværksat Lysning eller meddelt Fritagelse herfor, skal vedkommende Brudefolk i et Tidsrum af 3 Maaneder fra Lysningen eller fra Fritagelsens Meddelelse være berettigede til at indgaa Ægteskab, dog at den i § 22 foreskrevne Prøvelse af Ægteskabsbetingelsernes Tilstedeværelse da bliver at foretage ved Vielsen.

§ 104.

Et Ægteskab, der er indgaaet før Lovens Ikrafttræden, kan ikke omstødes, medmindre det baade efter da gældende Ret og nærværende Lov kan kendes ugyldigt eller omstødes.

Norsk tekst.

egteskab er opløst ved dom eller bevilling, skal bedømmes efter nærværende Lovs regler, selv om opløsningen er skedd før denne Lovs ikrafttræden.

§ 85.

Fra denne Lovs ikrafttræden skal §§ 4 og 6 i Lov om arv av 31te juli 1854 lyde saaledes:

»§ 4. Egtefødt er ethvert barn, hvis forældre inden dets fødsel er kommet sammen i egteskab, selv om dette omstøtes eller det er ugyldig paa grund av slegtskab, svogerskab eller tidligere egteskab. Like med egtefødte agtes barn, hvis forældre efter dets fødsel er kommet sammen i egteskab.

§ 6. Naar et barn ifølge §§ 3, 4 og 5 ansees arveberettiget efter forældre og deres frænder, tar disse arv efter barnet paa samme maate som efter egtefødte barn.»

Reglerne i arvelovens § 4 faar anvendelse i alle tilfælde, hvor et egteskab ikke allerede før Lovens ikrafttræden er omstøtt eller kjendt ugyldig.

§ 86.

Fra denne Lovs ikrafttræden skal § 28 i Lov om forsvundne og andre

Svensk text.

7 §.

Mål om äktenskapsskillnad eller skillnad till säng och säte, som äro vid domstol anhängiga när nya lagen träder i kraft, så ock ansökningar om äktenskapsskillnad, som då äro beroende på Konungens prövning, skola handläggas och bedömas enligt äldre lag.

Hava makar undergått sådana varningsgrader, som i 14 kap. 1 § giftermålsbalken sägs, må, även efter det nya lagen trätt i kraft, skillnad jämlikt äldre lag sökas hos Konungen.

Frågan om verkan av skillnad, som enligt äldre lag meddelas, varde efter den lag bedömd.

Sker jämlikt nya lagen äktenskapsskillnad av orsak, som inträffat före det nya lagen trätt i kraft, må ej dömas till skadestånd jämlikt 6 kap. 20 §, men gälle vad i äldre lag stadgas om förverkande i vissa fall av rätt i boet.

8 §.

I stället för vad 5 kap. 1 § giftermålsbalken och 8 kap. 1—5 §§ ärvdabalken innehålla samt med ändring av bestämmelserna i 7 § av sistnämnda kapitel stadgas:

1. Barn, som är avlat i trolovning eller vars föräldrar efter avlelsen ingått trolovning med varandra, är äkta barn.

2. Barn, som är avlat i äktenskap eller vars föräldrar efter avlelsen ingått äktenskap med varandra, är äkta barn, ändå att föräldrarna voro så besläktade eller besvägrade med varandra, att äktenskapet måste återgå, eller endera av dem var gift med annan.

Vad sålunda är stadgat skall tillämpas även med avseende å äktenskap, som slutits före den dag, nya lagen träder i kraft, men då ännu består.

3. Avlar man barn med sin trolovade eller i lönskaläge, därå sedan trolovning följer; upplöses trolovningen genom mannens död och är kvinnan i behov av underhåll, njute hon, där hon inom sex månader efter dödsfallet framställer sitt anspråk hos den som i boet sitter eller hos

Dansk Tekst.

Omstødes det, kommer de i nærværende Lov fastsatte Regler om Virkningen af Ægteskabs Omstødelse til Anvendelse.

§ 105.

Ægtefæller, der før Lovens Ikrafttræden er blevet separerede, skal være berettigede til at opnaa Skilsmisse efter Lovens § 56.

§ 106.

Er der før Lovens Ikrafttræden anlagt Skilsmissesag eller Sag om Ægteskabs Ugyldighed, eller er der indgivet Begæring om Skilsmisse eller Separation, kommer ældre Rets Regler til Anvendelse paa Forholdet.

§ 107.

Loven kommer til Anvendelse paa alle Sager eller Andragender angaaende Separation eller Skilsmisse, der rejses eller indgives efter Lovens Ikrafttræden, selvom den Omstændighed, hvorpaa Separationskravet støttes, ligger forud for Lovens Ikrafttræden.

§ 108.

Fra denne Lovs Ikrafttræden ophæves D. L. 3. Bog, 16. Kap., Art. 1—4, 8, 10, 15, 16 Nr. 1—8; D.

Norsk tekst.

fraværende personer av 12te oktober 1857 lyde saaledes:

»Er en egtefælle forsvundet og blir egteskapet opløst eller omstøtt, skal fællesboet, forsaavidt saadant findes, av skifteretten deles mellem egtefællerne, og den forsvundnes andel behandles efter nærværende lov».

§ 87.

Fra denne lovs ikrafttræden skal § 445 i lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1ste juli 1887 lyde saaledes:

»Er straffesak anlagt under forutsetning om, at et egteskap er ugyldig eller ikke bestaar, og vil paa talemyndigheten forlange dom avsagt herfor, skal den av egtefællerne, som ikke maatte være medindbefattet i tiltalen, indstevnes som part i saken for dette spørsmåls vedkommende.»

§ 88.

Fra denne Lovs ikrafttræden givnes § 22 i lov om underholdningsbidrag til barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hinanden, av 6te juli 1892 følgende tillæg:

Svensk text.

rätten eller domaren, skälig andel av hans kvarlåtenskap, dock ej utöver hälften därav.

9 §.

Genom nya lagen och vad härovan förordnats skola ej anses upphävida: kungl. brevet den 24 januari 1745 angående livstidsfänges giftermål; vad i 19 § av förordningen den 31 oktober 1873 angående främmande trosbekännare och deras religionsövning är stadgat om den troslära, i vilken barn skall uppfostras, då föräldrarna eller endera är mosaisk trosbekännare;

kungl. kungörelsen den 6 augusti 1894 angående vissa skyldigheter, som åligga föreståndare för församling av främmande kristna trosbekännare; samt

lagen den 14 oktober 1898, innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen.

Dansk Tekst.

L. 6 Bog 13 Kap. Art. 2 og 16; Fr. 5. Marts 1734; Fr. 29. Maj 1750; Fr. 18. December 1750; Fr. 23. Maj 1800, 1. Afd. § 1; Fr. 18. Oktbr. 1811; Fr. 30. April 1824 §§ 1—7, 9, 11, 12 og 14—19; Fr. 23. Maj 1827; Fr. 11 Sept. 1839 § 16; L. 13. April 1851 §§ 1—8, § 9, 1. Pkt.; Straffelov 10 Febr. 1866 § 163; Fattiglov 9. April 1891 § 42; L. Nr. 131 af 27. Maj 1908 §§ 1 og 14.

Endvidere bortfalder hvad der iøvrigt i Lovgivningen maatte være stridende mod denne Lov.

Norsk tekst.

»Hvis saa sker, skal forældremyndigheden over barnet gaa over til faren.»

§ 89.

Fra denne lovs ikrafttræden skal § 11 bokstav d i lov om betaling for offentlige forretninger av 6te august 1897 lyde saaledes:

»Sjøforklaringer, der optages i anledning av, at nogen ombordværende er omkommen, tingsvidne, som optages om skibsmandskaps død, for at fri sig for ansvar for brutt toldsegl eller for at føre bevis for en begivenhet, som regelmæssig oplyses fra kirkebok, men tilfældig ikke kan bevises paa den maate, saavel som avgjørelser angaaende godtagelse av bevis for en tidligere egtfælles død.»

§ 90.

Fra denne lovs ikrafttræden opheves, forsaavidt de endnu er gjældende:

Kirkeritualet av 25de juli 1685 kap. VIII.

Christian den femtes Norske Lovs 2den boks 8de kapitels artikler 1—5, 3dje boks 18 kapitel og 5te boks 2det kapitels artikel 13.

Reskript av 3dje februar 1747.

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

Forordning, at til egteskaper i forbudne led skal søkes bevilling, av 14de december 1775.

Forordning angaaende skifte ved overordentlige skifteforvaltere av 23de august 1793 § 4.

Reskript av 29de april 1796 angaaende skifte før nyt egteskap.

Forordning om tamperretternes avskaffelse m. v. av 1ste december 1797.

Forordning, hvorved trolovelser avskaffes m. v., av 4de januar 1799.

Forordning angaaende visse slags bevillinger av 23de mai 1800.

Cancelli-promemoria av 16de oktober 1802 angaaende lysning til egteskap, førend skifte efter avdød egtefælle er begyndt.

Kongelig resolution av 10de juli 1813 angaaende tilladelse til egteskap uten bevis for frihet for ældre egteskapelig forbindelse.

Lov angaaende egteskaps stiftelse av personer, der ikke henhører til et kristelig religionssamfund, av 22de juni 1863.

Lov angaaende kristne dissenter og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27de juni 1891 §§ 8, 9, 10, 11 og 13 samt følgende

Dansk Tekst.

Norsk tekst.

ord i § 3 tredje punktum: »de i henhold til § 9».

Lov indeholdende forandring i de om egteskapslysning gjældende bestemmelser av 1ste juli 1893.

Lov om adgang til opløsning av egteskap av 20de august 1909.

Endvidere ophæves enhver anden bestemmelse, som strider mot denne lov.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Skrivelse till Konungen	3
Förslag till	
Lag om äktenskaps ingående och upplösning	19
1 kap. Om trolovning	19
2 kap. Om hinder mot äktenskap	20
3 kap. Om lysning	22
4 kap. Om vigsel	24
5 kap. Om återgång av äktenskap	27
6 kap. Om separation och äktenskapskillnad	30
7 kap. Om rättegång i äktenskapsmål	36
8 kap. Allmänna bestämmelser	40
Lag om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om äktenskaps ingående och upplösning	42
Lag om ändrad lydelse av 8 kap. 1 § giftermålsbalken	46
Lag om ändrad lydelse av vissa bestämmelser i ärvdabalken	47
Lag om ändrad lydelse av 10 kap. 8 § och 13 kap. 1 § rättegångsbalken	49
Lag om ändrad lydelse av 15 kap. 21 § samt 22 kap. 8 och 21 §§ strafflagen	51
Lag om ansvar för vigselförrättare i vissa fall	53
Lag om fullföljd av talan mot beslut i vissa ärenden rörande äktenskaps ingående	54
Lag om ändrad lydelse av 2 § 15:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt	55
Lag om upphävande av § 29 i ridderskapets och adelns privilegier den 16 oktober 1723	56
Lag om ändring i vissa delar av lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	57
Lag om äktenskaps ingående i vissa fall inför svensk myndighet i utlandet	63
Förordning, huru svensk undersåte, som vill träda i äktenskap inför utländsk myndighet, må erhålla äktenskaps-certifikat	66
Förordning, huru utländsk undersåte, som vill träda i äktenskap inför svensk myndighet, må styrka, att hinder mot det äktenskaps avslutande ej är för handen	70

Motiv till	Sid.
Förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning	75
1 kap. Om trolovning	75
2 kap. Om hinder mot äktenskap	129
3 kap. Om lysning	229
4 kap. Om vigsel	279
5 kap. Om återgång av äktenskap	305
6 kap. Om separation och äktenskapsskillnad	359
7 kap. Om rättegång i äktenskapsmål	467
8 kap. Allmänna bestämmelser	479
Förslag till lag om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om äkten- skaps ingående och upplösning	481
Förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. 1 § giftermålsbalken	487
Förslag till lag om ändrad lydelse av vissa bestämmelser i ärvdabalken	488
Förslag till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 8 § och 13 kap. 1 § rättegångsbalken	495
Förslag till lag om ändrad lydelse av 15 kap. 21 § samt 22 kap. 8 och 21 §§ strafflagen	496
Förslag till lag om ansvar för vigselförrättare i vissa fall	499
Förslag till lag om fullföljd av talan mot beslut i vissa ärenden rörande äkten- skaps ingående	500
Förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 15:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt	500
Förslag till lag om upphävande av § 29 i ridderskapets och adelns privilegier den 16 oktober 1723	501
Förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 8 juli 1904 om vissa inter- nationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	502
Förslag till lag om äktenskaps ingående i vissa fall inför svensk myndighet i utlandet	506
Förslag till förordning, huru svensk undersåte, som vill träda i äktenskap inför utländsk myndighet, må erhålla äktenskapscertifikat	511
Förslag till förordning, huru utländsk undersåte, som vill träda i äktenskap inför svensk myndighet, må styrka, att hinder mot det äktenskaps avslutande ej är för handen	513

Bilagor.

1. Medicinska fakultetens vid Uppsala universitet yttrande i fråga om revision
av äktenskapslagstiftningen 519
Innehållsförteckning till detta yttrande 597
2. Medicinalstyrelsens yttrande i fråga om revision av äktenskapslagstiftningen . 599

	Sid.
3. Antal ingångna kyrkliga och borgerliga äktenskap i Sverige	605
4. Äktenskapsskillnader i Sverige. Genom skillnad upplösta äktenskap åren 1851—1910	606
5 A. Äktenskapsskillnader i Sverige. Upplösta trolovningar och äktenskap samt levande barn vid skilsmässan för landsbygd och städer, åren 1901—1910, samt länsvis under årtiondet	607
5 B. Äktenskapsskillnader i Sverige. Äktenskapsskillnader, fördelade efter tiden mellan äktenskaps ingående och upplösning, årtiondet 1901—1910	608
5 C. Äktenskapsskillnader i Sverige. Äktenskapsskillnader, fördelade efter kon- trahentens åldersår, årtiondet 1901—1910	609
5 D. Äktenskapsskillnader i Sverige. Upplösta trolovningar och äktenskap, för- delade efter den manliga kontrahentens levnadsyrke, årtiondet 1901— 1910	610
6. Äktenskapsskillnader i Sverige. Äktenskapsskillnader, fördelade efter orsak, åren 1901—1910	611
7. Äktenskapsskillnader i Danmark	612
8. Äktenskapsskillnader i Norge	613
9. Äktenskapsskillnader i olika länder 1901—1910	614
Parallelltexter	617

